



**T.C.**

**ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ  
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYI VE ÖĞRETMENLERİNİN  
FUTBOL ALAN BİLGİ DÜZEYİNİN İNCELENMESİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**RİDVAN KAŞDEMİR**

**Tez Danışmanı**

**DR. ÖĞR. ÜYESİ ŞAKİR SERBES**

**ÇANAKKALE – 2022**





T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ  
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

**BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYI VE ÖĞRETMENLERİNİN  
FUTBOL ALAN BİLGİ DÜZEYİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

RIDVAN KAŞDEMİR

Tez Danışmanı  
DR. ÖĞR. ÜYESİ ŞAKİR SERBES

ÇANAKKALE – 2022



T.C.  
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ  
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ



Rıdvan KAŞDEMİR tarafından Dr. Öğr. Üyesi Şakir SERBES yönetiminde hazırlanan ve **27/01/2022** tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan “Beden eğitimi öğretmen adayı ve öğretmenlerinin futbol alan bilgi düzeyinin incelenmesi” başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü **Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı**’nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

**Jüri Üyeleri**

**İmza**

Dr. Öğr. Üyesi Şakir SERBES  
(Danışman)

.....

Doç. Dr. Sinan UGRAŞ

.....

Doç. Dr. Mehmet GÜLLÜ

.....

Tez No : 10437925

Tez Savunma Tarihi : 27/01/2022

.....  
Doç. Dr. Yener PAZARCIK  
Enstitü Müdürü

.././20..

## ETİK BEYAN

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kuralları'na uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi taahhüt ve beyan ederim.

Rıdvan KAŞDEMİR

00/00/2022

## TEŐEKKÖR

Bu tezin gerçekleştirilmesinde, çalıŐmam boyunca benden bir an olsun yardımlarını esirgemeyerek kıymetli bilgi, birikim ve tecrübeleri ile bana yol gösterici ve destek olan bu araştırmanın tamamlanması adına çok emek harcayan saygı değer danışman hocam Dr.Öğr. Üyesi Şakir SERBES'e, çalışma süresince tüm desteği ile her zaman yanımda olan sevgili eŐim Ceren KAŞDEMİR'e ve hayatımın her evresinde bana destek olan, değerli aileme sonsuz teŐekkürlerimi sunarım.

Rıdvan KAŞDEMİR  
anakkale, Ocak 2022

## ÖZET

### BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYI VE ÖĞRETMENLERİNİN FUTBOL ALAN BİLGİ DÜZEYİNİN İNCELENMESİ

Rıdvan KAŞDEMİR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Şakir SERBES

27/01/2022,51

Bu çalışmanın amacı, Beden Eğitimi Öğretmen adayı ve alanda çalışan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin futbol GAB düzeylerinin incelenmesidir.

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden “nedensel karşılaştırma” kullanılmıştır. Katılımcılar 176 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü son sınıf öğrencisi ve alanda çalışan 193 Beden Eğitimi Öğretmenidir. Katılımcıların genel alan bilgisi düzeylerini belirlemek için futbol genel alan bilgi testi kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistik, bağımsız örneklem t testi, üç gruplu karşılaştırmalarda tek yönlü Varyans analizi ve Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır.

Araştırma bulgularına göre BE öğretmen adayı ve BE öğretmenlerin, futbol GAB arasında anlamlı fark olduğu belirlenmiştir. Erkek katılımcıların futbol alan bilgi düzeylerinin kadın katılımcılara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcıların futbol takımında oynama durumuna, hizmet yılına, antrenörlük deneyim sürelerine, üniversite dışında futbol eğitimi alma durumuna ve antrenörlük lisans düzeyine göre futbol GAB anlamlı fark bulunmuştur.

Sonuç olarak BE öğretmen adayı ve BE öğretmenlerinin futbol genel alan bilgisinin yeterli düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Bulgular incelendiğinde cinsiyet faktörünün, futbol deneyiminin, sahip olunan hizmet yılının, antrenörlük lisansına sahip olmanın, futbol GAB puanlarına etkisi olduğu gözlenmiştir.

**Anahtar Kelimeler:** Beden Eğitimi Öğretmeni, Öğretmen Adayı, Futbol Genel Alan Bilgisi

## ABSTRACT

### INVESTIGATION OF PRE-SERVICE AND IN-SERVICE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS' FOOTBALL CONTENT KNOWLEDGE LEVELS.

Rıdvan KAŞDEMİR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Şakir SERBES

27/01/2022,51

The purpose of the study was to investigate Pre-service and In-service physical education teachers' football content knowledge levels.

The causal-comparative method was used in this study. Participants were 176 senior students of Physical Education and Sports Teaching Department and 193 Physical Education Teachers working in the field. Data were gathered by using the football content knowledge test. Descriptive statistics, independent sample t-test, one-way analysis of variance in three-group comparisons and Kruskal Wallis H test were used in the analysis of the data.

Based on the findings, there is a statistically significant difference between PE pre-service teachers' and PE teachers' Football content knowledge test scores. It was observed that male participants' football content knowledge level is higher than female participants. Besides, a significant difference was observed in the football general content knowledge based on the participants' playing in the football team, years of service, coaching experience, extra football education and the level of coaching license.

As a result, it was determined that the PETE senior students and PE teachers' general football content knowledge was not at a sufficient level. When the findings were examined, it was observed that the gender factor, football experience, years of service, and having a coaching license had an effect on football content knowledge test scores.

**Keywords:** Physical education teacher, Teacher candidate, Football general content knowledge



## İÇİNDEKİLER

### Sayfa No

JÜRİ ONAY SAYFASI.....	i
ETİK BEYAN.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET .....	iv
ABSTRACT .....	v
İÇİNDEKİLER .....	vi
SİMGELER ve KISALTMALAR.....	viii
TABLolar DİZİNİ.....	ix
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	x

### BİRİNCİ BÖLÜM

#### GİRİŞ

1

1.1. Problem Tanımı .....	3
1.2. Araştırmanın Önemi.....	4
1.3. Araştırmanın Amacı.....	4
1.4. Araştırma Soruları ve Hipotez.....	5
1.4.1. Araştırma Sorusu.....	5
1.4.2. Hipotez.....	5

### İKİNCİ BÖLÜM

#### KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Öğretmen .....	7
2.2. Öğretmenlik Mesleğinin Temel Özellikleri.....	8
2.3. Öğretmenin nitelikleri.....	9
2.4. Öğretmenin Görevleri.....	13
2.5. Beden Eğitimi Öğretmeni.....	14
2.6. Beden Eğitimi Öğretmeninin Görevleri.....	14
2.7. Beden Eğitimi Öğretmeninin Özellikleri.....	16
2.8. Beden Eğitimi Öğretmeninin nitelikleri.....	17
2.9. Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri.....	19

2.10	Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri Kullanım Alanları .....	22
2.11	Öğretmen Yetiştirmeye Yönelik Programların Düzenlenmesi.....	24
2.12	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Lisans Öğretim Programı.....	25

### ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

3.1.	Araştırmanın Türü.....	28
3.2.	Araştırmanın Evreni ve Örneklem Seçimi.....	28
3.3.	Etik.....	29
3.4.	Veri Toplama.....	29
3.5.	Araştırmanın Sınırlılıkları.....	29
3.6.	Verilerin Analiz Yöntemi.....	30

### DÖRDÜNCÜ BÖLÜM ARAŞTIRMA BULGULARI

### BEŞİNCİ BÖLÜM TARTIŞMA

### ALTINCI BÖLÜM SONUÇ ve ÖNERİLER

6.1.	Sonuçlar.....	41
6.2.	Öneriler.....	42
6.2.1.	BE Öğretmen adayı ve BE Öğretmenleri için Öneriler.....	42
6.2.2.	Araştırmacılar için Öneriler.....	42
KAYNAKÇA .....		43
EKLER .....		I
EK 1. ETİK KURUL RAPORU.....		I

## SİMGELER VE KISALTMALAR

GAB	Genel Alan Bilgisi
ÖAB	Özelleşmiş Alan Bilgisi
PAB	Pedagojik Alan Bilgisi
BEÖP	Beden Eğitimi Öğretim Programı
BE	Beden Eğitimi
BEÖ	Beden Eğitimi Öğretmeni
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
ÖYGM	Öğretmen Yetiştirme Genel Müdürlüğü

## TABLULAR DİZİNİ

<b>Tablo No</b>	<b>Tablo Adı</b>	<b>Sayfa No</b>
<b>Tablo 1</b>	Mesleki Bilgi Mesleki Beceri Tutum Ve Değerler	22
<b>Tablo 2</b>	2018 Yılında uygulamaya konulan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Lisans Öğretim Programı içeriği	27
<b>Tablo 3</b>	Araştırmaya Katılan Öğretmen Adayı ve Öğretmenlerin Nitelikleri	28
<b>Tablo 4</b>	Öğretmen Adaylarının ve Öğretmenlerin Futbol Alan Bilgi Düzeylerinin Bağımsız Örneklem t- Testi Sonuçları	31
<b>Tablo 5</b>	Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Futbol Alan Bilgi Düzeylerinin Bağımsız Örneklem t- Testi Sonuçları	31
<b>Tablo 6</b>	Katılımcıların Futbol Takımında Oynama Durumuna Göre Futbol Alan Bilgi Düzeylerinin Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları	32
<b>Tablo 7</b>	Öğretmenlerin Hizmet Yıllarına Göre Futbol Alan Bilgi Düzeyleri Kruskal Wallis H Testi Sonuçları	32
<b>Tablo 8</b>	Katılımcıların Antrenörlük Deneyim Durumuna Göre Futbol Alan Bilgi One Way Anova Testi Sonuçları	33
<b>Tablo 9</b>	Katılımcıların Üniversite Dışında Futbol Eğitimi Alma Durumuna Göre Futbol Alan Bilgi Düzeylerinin Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları	33
<b>Tablo 10</b>	Öğretmen Adayları ve Öğretmenlerin Antrenör Lisans Düzeyine Göre Futbol Alan Bilgisi Kruskal Wallis H Testi Sonuçları	34

## ŒEKİLLER DİZİNİ

Œekil No	Œekil Adı	Sayfa No
Œekil 1	Öğretmen Yeterliklerinin Kullanım Alanları	24



## BİRİNCİ BÖLÜM

### GİRİŞ

Eğitim, nitelikli ve sistematik olarak toplumların örnek bireyler yetiştirerek bu bireyleri yine içerisinde buldukları toplumun yarınları ve gelecekleri için şekillendirmektedir (Bal ve Karademir, 2013). Bu süreçte öğretmenlerin lokomotif bir göreve sahip oldukları kabul edilmektedir.

Öğretmen: ilk ve orta dereceli okulların yanı sıra lisans ve ön lisansı da içeren, yükseköğrenim kurumlarında özel alan bilgisinin yanı sıra, mesleki bilgi ve dahi pedagoji eğitimi alarak gerekli vasıfları kendine mal edebilmiş ve bu vasıfları öğrencilerine aktarabilen; yalnızca öğretim veren değil, iyi bir insan, iyi bir toplum yetiştirebilmek adına aynı zamanda bireyleri yetiştiren kişilere denilmektedir (Kangalgil,2014). Öğretmen, öğrencilerine yaş ve düzey fark etmeksizin öğrenme tecrübesini kazanabilmeleri adına uygun ambiyansı sağlar (Özden, 2005) ve bu sebepten eğitim öğretim faaliyetinin başarıya ulaşmasında öğretmenin niteliği ve yeterliliği oldukça önemli bir role sahiptir. Seferoğlu (2001), bir öğretmenin gerekli vasıflara sahip olabilmesinin hem göreve başlamadan, daha eğitim aşamasındayken kendisini iyi yetiştirebilmesi hem de göreve başladığında alanında kendini yetiştirebilecek imkanlara sahip olması ve bunu istemesi ile sağlanabileceğini bildirmiştir. Sönmez (2003), eğitim-öğretim döngüsünde, okula dair en mühim ve en temel noktaların; öğrenmeyi talep eden öğrenci, öğrenme sürecinin tamamını kapsayan program ve bu süreci yöneten öğretici olarak belirlemiş ve öğretmeni de “ eğitim-öğretim süreci içerisinde belirlenen kazanımları ve hedefleri kazandırabilen alanında yetkin kişi” olarak adlandırmıştır. Söz konusu sebeplerden, öğreticinin, hem alanında oldukça nitelikli olması hem de öğretmenliğin gerektirdiklerini uygulayabilecek vasıflara sahip olması gerekir. Eğitim kurumlarında gerçekleştirilen eğitim faaliyetlerinin asli gerekçesi yalnızca öğrencinin fikirsel gelişimine katkı sağlamak olarak düşünülmemelidir; eğitimde gerekçe, öğrencinin bütünsel gelişim ve değişimini sağlamaktır (Seidentop ve ark., 1986:37). Bu açıdan bakıldığında beden eğitimi, eğitimin asli parçalarındandır. Beden eğitimi: eğitimde yer alan kişinin fiziksel aktivitede bulunarak hal ve hareketlerinde beden eğitiminin hedefleriyle uyumlu değişiklik oluşturma sürecidir. Beden eğitiminde, eğitim biliminin içerisinde yer alan diğer başlıklardan ayrı olarak “hareket öğrenme ve hareket yoluyla öğrenme” temeli baz alınmaktadır (Tamer ve Pulur, 2001:41). Bireyi bir bütün olarak

(bedensel, duyuşal, sosyal ve zihinsel) eğitmek, evre faktörünü gözeterek ve öğrencinin kişisel niteliklerine uygun olarak öğrenme sürecini yönetmek beden eğitimi öğretmeninin yapması gerekenlerdendir. Her bir öğretici, branşı içerisinde yer alan bilgi ve yetenekleri öğrencilerine kazandırabilmek için gayret etmektedir. Beden eğitimi öğreticisi de “beden eğitimi ve spor” alanlarında yer alan bilgi ve becerileri öğretme çabasındadır. Öğreticinin branşına yönelik data ve kazanımları öğrencilerine aktarabilmesi için gerekli vasıfları kazanabilmiş ve bu konuda da sistematik olarak araştıran, sorgulayan bir öğretmen olması gerekir (Demirhan, 2003; 2013). Öğretmenlik müessesesinin vasıflarının hep daha ileriye ve daha iyiye çıkarılabilmesi, birincil olarak öğretmenin kazanması gereken vasıfların farkında olunması, sonrasında da bu vasıfların hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim faaliyetleriyle öğreticilere ve öğretici adaylarına yüklenmesi ile sağlanabilir (Kangalgil,2014). Görüldüğü üzere öğreticilerin nitelikli bir öğretim sürecini gerçekleştirebilmesi, alanındaki asli bilgi birikimini kazanması ile mümkündür. Adı geçen temel bilgilerin başında ise Öğretmenlik Alan Bilgisi (AB) yer almaktadır Shulman (1987). Literatürde Öğretmenlik Alan Bilgisi, öğretmenlerin branşları içerisinde yer alan ve sınırlandırılmış bir başlığı, bir yetiyi, öğrencilerine aktarabilmek ve dahi söz konusu beceriyi kazandırabilmek için edinmesi gereken nitelik olarak izah edilmektedir (Grossman, 1990; Shulman, 1986; 1987). Beden eğitimiyle ilgili olarak Siedentop (2002), gereken alan bilgisini kazanamayan öğreticilerin, okulda gerçekleştirilen öğretme sürecinde daha kısır öğrenme öğretme süreçlerine sebep olduğu ve bu sürecin öğrencilerin öğrenme hikayelerini negatife çevirdiği tespit edilmiştir (Rovegno, 1993). Farklı araştırmacılar (Hastie ve Vlavisavljevic, 1999) ise öğreticilerin alan bilgisinin eksik ya da yanlış ve yetersiz olmasının bazı konu başlıklarını defaatle öğretmeye abalamalarına ve bu durumun öğrencilerin öğrenme süreçlerinin sekteye uğramasına sebep olduğunu bildirmektedir. Ward (2009) ise öğretmenlik alan bilgisinin asli unsurlarını beden eğitimi ve spor başlığına uygun hale getirerek alan bilgisinin temel boyutlarını ise oyunda görgü ve emniyet kaideleri ve teknik ile taktik, spesifik alan bilgisi alt boyutlarını ise öğrenci kusurları ve öğretim planlaması ve prezentasyonu olarak bildirmiştir. Futbol GAB ve ÖAB konusunda yapılan çalışmaların son derece kısıtlıdır. Yapılan çalışmalarda öğretmen adayı ve öğretmenlerin Futbol GAB yeterli olmadığı yönündedir (Canlı,Taşkın,Karaçam ve Viran,2021; Bozkurt,2020; Serbes ve Cantaş, 2019; Dervent, Devrilmez, İnce ve Ward,2018). Oysa beden eğitimi öğretmenleri lisans eğitimi süresince bireysel ve takım sporları kapsamında farklı spor branşlarına ilişkin dersler (atletizm, cimnastik, basketbol, voleybol, hentbol, futbol ve bknz.) yer almaktadır. Beden eğitimi

öğreticilerinin, beden eğitimi öğretmeni yetiştiren öğretim kurumlarını bitirmeden evvel özellikle fiziki efor ve beceri gerektiren konularda gerekli bilgiye sahip olmasının yanı sıra bu alanda ayrıntılı alan bilgisine ulaşmış olması talep edilmelidir (Siedentop, 2002; Ward ve diğ., 2014). Buradan hareketle söz konusu araştırmada Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen adayları ve alanda görev yapan Beden Eğitimi Öğreticilerinin futbol branşı ile ilgili genel alan bilgi düzeyinin üzerinde kapsamlı bir şekilde durulması hedeflenmektedir.

### **1.1. Problemin Tanımı**

Beden eğitimi öğretmenleri derslerinde anlamlı öğrenmeyi destekleme ve öğrencilerin isteklerini arttırmada önemli bir role sahiptir (Iserbyt, Ward ve Martens, 2015). Bu noktada en önemli husus, beden eğitimi öğretmenlerinin AB düzeyidir. Graham (2008), beden eğitimi öğretmenlerinin yeterli alan bilgisine sahip olmaları durumunda derslerini daha akıcı, eğlenceli ve istenilen kazanımları sağlayacak beceri, bilgi ve yönetime sahip olduklarını söylemiştir. Bazı araştırmacılar (Sinelnikov vd., 2016; Ward vd., 2014), Beden eğitimi öğretmenin alan bilgisinde sahip olduğu seviyeyle öğrencilerin öğrenme düzey artışı arasında anlamlı ilişkilerin olduğu saptanmıştır. Stroot ve Ko (2006) öğretmenlerin yetersiz alan bilgine sahip olmasının, öğrencilerin öğrenme düzeylerini olumsuz bir şekilde etkileyebileceğini rapor etmiştir. Dolayısıyla beden eğitimi öğretmenlerinin etkili bir öğrenme ve öğretme sürecini gerçekleştirebilmesi için alanında gerekli bilgiyi kazanabilmiş olması şarttır. Gerekli alan bilgisini kazanamamış olan beden eğitimi öğretmenleri, genellikle aynı bilgi ve becerileri tekrar tekrar öğrencilerine göstermekte ve bu durum öğrencilerin öğrenme düzeylerinin istenen düzeye ulaşamamasına yol açmaktadır (Siedentop, 2002). Ward vd. (2015), gereken alan bilgisini sağlayabilmek için GAB ve ÖAB alt başlıklarının ayrı ayrı gereken boyutta olmasının, bu niteliklerin beden eğitimi öğreticisi yetiştiren öğretim kurumlarından kazanıldığı göz önüne alındığında; beden eğitimi öğreticisi mezun eden öğretim kurumlarındaki derslerin öneminin altını çizmiştir. Özellikle ülkemizde konu ile ilgili yapılan kısıtlı sayıda araştırma sonucun da (Canlı, Taşkın, Karaçam ve Viran,2021; Bozkurt,2020; Serbes ve Cantaş, 2019; Dervent, Devrilmez, İnce ve Ward,2018) söz konusu öğretmen futbol genel alan bilgisinin düşük olduğu rapor edilmiştir.



## 1.2. Araştırmanın Önemi

Günümüzde, eğitim sürecinin ilerletilmesinde öğretmenlerin ne denli önem arz ettiği, toplumumuzca kabul edilmiş bir gerçekliktir. Toplumların kalkınmasında nitelikli insan gücü, daima gerekmektedir. Okullar bu ihtiyacı karşılayacak kurumlardır. Bir eğitim kurumunun vasıflı olarak nitelendirilebilmesi de asli olarak öğretmenlerin verdiği eğitimin niteliğiyle doğru orantılıdır. Öğreticinin meslekî gelişmişlik kapasitesi, öğrencisine vereceği eğitimin standardını da tespit etmektedir. Öğreticinin niteliği, onun hizmet öncesinde iyi yetiştirilmesinin, sonrasında da hizmet içinde gelişimini sağlayabileceği imkanlardan faydalanmasının mümkün kılınmasıyla sağlanabilir (Seferoğlu, 2001). Bu noktada öğretici, kazandığı niteliklerle doğru orantılı olarak öğretim aşamalarını yönlendirebilmekte ve öğrenci alışkanlıklarını farklılaştırabilmektedir (Gökçe, 2003:38). Dolayısıyla öğretmenlerin, alanında gerekli vasıflara sahip olması ve öğretmenlik müessesesinin gerektirdiği tüm nitelikleri kendisinde toplayabilmesi son derece önemlidir. Siedentop (2002), beden eğitimi öğreticiliği konusunda gereken mesleki bilgiyi sağlayamayan öğretmenlerin, öğretme noktasında oldukça kısa uygulamalar yaptırdığı ve bu uygulamaların da öğrencilerinin öğrenme düzeylerini oldukça kötü yönlendirdiği belirlenmiştir (Rovegno, 1993). Öğretmen adaylarının hizmet öncesi beden eğitimi öğretmenliği lisans programında yer alan spor branşlarına özgü gerekli alan bilgisi düzeyine sahip olması beklenmektedir. Futbolun, globaldeki gibi yerelde de popüler ve kitleler tarafından sevilen, oynanan bir oyun olması, bu spor branşına odaklanmamızda etkili olmuştur. Buradan hareketle bu araştırma, beden eğitimi öğretmen adayları ve öğretmenlerin temel düzeyde öğrenmiş olmaları beklenen futbol genel alan bilgi düzeyinin tespit edilebilmesi noktasında önemlidir.

## 1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen adayları ve alanda görev yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin, futbol ile ilgili alan bilgi düzeyinin incelenmesi hedeflenmiştir.

## **1.4. Araştırma Sorusu ve Hipotez**

### **1.4.1. Araştırma Sorusu**

BE Öğretmen adaylarının futbol alan bilgi düzeyi nedir?

Alanda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin futbol alan bilgi düzeyi nedir?

Cinsiyet açısından beden eğitimi öğretmen adayı ve öğretmenlerin futbol alan bilgilerinde farklılık var mıdır?

Futbolda oyunculuk deneyiminin, beden eğitimi ve spor öğretmen adayı ve beden eğitimi öğretmenlerinin futbol alan bilgilerinde farklılık yaratmakta mı?

Kıdem yılına göre beden eğitimi öğretmenlerinin futbol alan bilgilerinde farklılık var mıdır?

Futbolda antrenörlük deneyiminin, beden eğitimi ve spor öğretmen adayı ve beden eğitimi öğretmenlerinin futbol alan bilgilerinde farklılık yaratmakta mıdır?

Üniversite dışında futbol eğitimi almış olma, beden eğitimi öğretmen adayı ve öğretmenlerinin futbol alan bilgilerinde farklılık yaratmakta mıdır?

Öğretmen adayları ve öğretmenlerin antrenör lisans düzeyine göre futbol alan bilgisi düzeyinde fark var mıdır?

### **1.4.2. Hipotez**

Öğretmen adayların futbol alan bilgi düzeyi yüksektir.

Alanda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin futbol alan bilgi düzeyi yüksektir.

Cinsiyet açısından öğretmen adayı ve öğretmenlerin futbol alan bilgilerinde farklılık yoktur.

Futbolda oyunculuk deneyiminin, beden eğitimi öğretmen adayı ve öğretmenlerinin futbol alan bilgilerinde farklılık yaratmaktadır.

Kıdem yılına göre beden eğitimi öğretmenlerinin futbol alan bilgilerinde farklılık yoktur.

Futbolda antrenörlük deneyiminin, beden eğitimi öğretmen adayı ve öğretmenlerinin futbol alan bilgilerinde farklılık yaratmaktadır.

Üniversite dışında futbol eğitimi almış olma, beden eğitimi öğretmen adayı ve öğretmenlerinin futbol alan bilgilerinde farklılık yaratmaktadır.

Öğretmen adayları ve öğretmenlerin antrenör lisans düzeyine göre futbol alan bilgisi düzeyinde fark vardır?

## İKİNCİ BÖLÜM

### KURAMSAL ÇERÇEVE

#### 2.1. Öğretmen

Öğretmen, ülkemizin eğitim amaçları yönünde öğrencilere eğitim ve öğretim vermekle yükümlü kişiye verilen mesleki bir isimdir ve öğretmenlik mesleği, toplumların tamamında öteki meslek gruplarından ayrı bir değere ve öneme haiz olup bu çeşitli şekillerde tanımları yapılmıştır.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. Maddesinde, 'Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bunlarla alakalı yönetim vazifelerini üzerinde toplayan özel bir uzmanlık mesleğidir. Öğretmenler, bu vazifelerini, Türk Milli Eğitiminin amaç ve temel ilkelerine uygun bir şekilde ifade etmekle yükümlüdürler.' şeklinde belirtilmiştir (MEB,2020). Obi (2008)'e göre "Öğretmen" veya "öğretmenler" terimi, okullarda öğrencilerin veya öğrencilerin eğitiminden sorumlu olan tüm kişileri kapsar. Öğretmenler, öğretimi yürütmekten sorumludur. Başka bir görüşte ise Denga (2001), "Eğitim, öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlardaki konumlarını iyileştirmek amacıyla öğretmen ve öğrenciler arasındaki iletişim ve etkileşimi içeren sosyal bir süreçtir şeklinde ifade etmiştir. Öğretmen yön verir, sorular sorar ve yanıtları kabul eder veya reddeder demiştir. Öğretmen, "eğitim ortamında istendik davranışları kazandıran profesyonel kişi" olarak tanımlanmaktadır. Modern öğretmen en iyi öğrenme durumunun okul dışında olduğunu görmelidir (Sönmez, 2000). Öğretmenlik, eğitimle alakalı, sosyokültürel, ekonomi temelli, bilim ve teknoloji alt yapılarını bünyesinde barındıran; alanında spesifik uzmanlık bilgi ve maharetini öne çıkaran, akademik uğraş ile pedagojik formasyona ihtiyaç duyan, profesyonel bir disiplindir (Erden, 2005). Öğretmenlik mesleği, içinde yaşadıkları toplumların geleceğini inşa etmeyi vazife olarak alan ve bireyleri yetiştiren mühim bir bilim dalıdır. Maarif sistemimizin asli ögesi, kuşkusuz, öğretmenlerimizdir. Zira öğretmenin, gereke öğrenciyi gerekse maarif programlarını etki altına alma oranı, diğer unsurlara göre çok daha üst düzeydedir (Şirinkan, 2007).

## 2.2. Öğretmenlik Mesleğinin Temel Özellikleri

Öğretmen olmak kolay olabilir ama “iyi öğretmen” kavramı çeşitli şekillerde anlaşılabilir. Bu nedenle iyi bir öğretmenin ortak özellikleri pek çok bağlamda araştırılmıştır. İyi öğretmenler çift yönlü iletişime ve etkili öğretimin nitelikleriyle ilişkilendirilecek pek çok role sahip olduklarını paylaşmışlardır. Bauman (2011), ise iyi öğretmen kavramını; etkili, yetkin, nitelikli, mükemmel, üretken veya başarılı sıfatlarıyla ilişkilendirilmektedir.

Ülkemizde öğretmenlik mesleğini diğer birçok meslekten ayıran birtakım özellikler bulunmaktadır. Öyle ki, insan ilişkileri yönüyle öğretmenlik mesleği, diğer çoğu meslekten değişik olarak çok daha fazla sayıda bireye temas edilebilen bir meslek dalıdır. Öğretmenlik mesleği, salt eğitim kurumu ve derslik içerisinde öğrencilerle değil; kurum dışında öğrencinin ebeveynleri ve toplumla da yakından alakalıdır. Öğretmenin bilhassa, hizmet ettiği coğrafya ve insanın yapısı, kültürü de göz önüne alındığında kendisinden beklentilerin de farklılaştığı görülmektedir. Örneklendirecek olursak, küçük bir yerleşim bölgesinde eğitim veren bir öğretmen o yerleşim yeri için “köyün en önde gelen, en prestijli” ferdidir. O yerleşim yeri için öğretmen, “her şeyi bilendir”. Bununla birlikte, yerleşim yeri ayrımı yapılmadan bakıldığında öğretmen nerede görev yaparsa yapsın en çok etkileşimde bulunduğu grup, öğrencileridir. Öğretmenlerin öğrencileri ile meydana getirdikleri ilişkileri, gerek eğitim sürecinde, gerekse sonrasında senelerce devam edebilmektedir. Söz konusu ilişkilerin kökenine inildiğinde her ne kadar çerçevesi resmi nitelikte olsa da öğretmenlik mesleğinin kalbi itibarıyla bu ilişkiler duygusal açıdan önemli ilişkilerdir. Örneklendirmemiz gerekirse, çoğumuzun unutamadığı bir öğretmeni, hatta çoğunlukla da bir ilk öğretmeni vardır. İlk öğretmenlerimize dair ayrıntıları, hatıralarımızı çoğumuz hatırlayabiliriz (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005). Bu sebeple iyi özelliklere sahip, donanımlı öğretmenlerin varlığı eğitim ve öğretim alanında yapılacak olumlu değişiklikler için bir olmaz ise olmazdır. Bu sebepten dolayı pek çok ülke ve toplum kendilerini kısa ve uzun vadeli hedeflerine götürecek olan öğretmenlerin gerekli tüm özelliklerini netleştirip ortaya çıkarmak için çabalamaktadır. Fakat yer kürede yer alan her bir millet için, her bir ülke için geçerli bir öğretmenlik vasfının tanımlanması mümkün olmamaktadır. Bazı önem arz eden başlıklarda ortak özellikler gözlemlense de öğretmenlik müessesesinden beklenen nitelikler, tarih içinde değişiklik arz etmektedir. Bu değişiklikler de öğretmenlik mesleğinin ve dahi

öğretmenlerin aranan şartlar ve genel nitelikler bakımından kendi dönemi ve coğrafyası içerisinde güncel, dinamik ve bağımsız olarak değerlendirilmesini gerektirmektedir.

Öğretmenler eğitim sürecini başlatan ve geliştiren, aynı zamanda uygulayanlar olduğundan eğitim sürecinin en önemli yapı taşlarını oluşturduklarından vasıflı öğretici yetiştirmeye çabalamak ve bu kaygıyı gütmek daima toplumları oluşturan otoritelerin gündeminde asli bir öneme sahip olmuştur (MEB,2017). Ülkemiz dışındaki kaynaklara bakıldığında ise, öğretmenlik mesleğinin özellikleriyle ilgili literatür kapsamlı pedagojik içerik bilgisi, daha iyi problem çözme stratejileri, farklı öğrenciler için daha iyi adaptasyon, daha iyi karar verme, sınıf olaylarının daha iyi algılanması, bağlama daha fazla duyarlılık ve öğrencilere daha fazla saygı gibi uzman öğretmenleri karakterize eden birçok özelliğin vurgulanmakta olduğunu görmekteyiz. (OECD, 2005)

### **2.3. Öğretmenin Nitelikleri**

Öğretmenlerin eğitim öğretim sürecinde en etkin unsurlardan biri olduğu gerçeği göz önünde bulundurulduğunda kuşkusuz nitelikli bir eğitim için nitelikli öğretmenlere ihtiyaç duyulmaktadır. Seferoğlu (2004), nitelikli bir öğretmenin özelliklerini şu şekilde sıralamaktadır:

- Öğrencilerin özelliklerini dikkate alarak öğrenme deneyimleri sağlar
- Uygulama öncesi önceden planlama ve plan yapmanın gerekliliğine inanır.
- Farklı kapasite seviyelerindeki öğrenciler için uygun öğretim materyalleri geliştirir.
- Etkili öğrenmenin gerçekleştirilmesi için farklı yaklaşım, yöntem ve tekniklerin avantajlarını ve sınırlamalarını bilir.
- Öğrencileri birbirleriyle etkileşime girmeye ve öğretme-öğrenme sürecine katılmaya teşvik eder ve kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu etkili bir şekilde almalarını sağlar.

- Öğretme-öğrenme sürecinde değerlendirmenin önemini ve farklı değerlendirme stratejileri kullanmanın gerekliliğini bilir.
- Kariyer seçimi ve öğrenme alışkanlıkları kazanma gibi konularda öğrencileri motive edecek gerekli kaynakları ve yöntemleri bilir. - Öğrencilerin temel becerilerini geliştirmek için gerekli tedbirleri alır.
- Öğrencilerin fiziksel, duygusal ve zihinsel özelliklerini bilir ve buna göre öğretim etkinlikleri tasarlar.
- Sadece örgün eğitimin farkında değildir, aynı zamanda yetişkin eğitimini de bilir ve mesleki gelişimi destekleyecek donanıma sahiptir. - Okul yönetimi ile iş birliği içinde okul dışı okul etkinliklerini planlar, yönetir ve değerlendirir.
- Sürekli mesleki ve kişisel gelişimin gerekliliğini bilir.

Orlando (2013), idari deneyimlerine ve yaptığı birçok öğretmen değerlendirmesine dayanarak mükemmel bir öğretmenin dokuz özelliğini şu şekilde belirtmektedir.

1. Öğrencilere saygı duyar, tüm öğrenciler için sıcak bir öğrenme ortamı yaratır.
2. Sınıfta bir topluluk ve aidiyet duygusu yaratır, öğrencilerin sadece ona değil, aynı zamanda tüm sınıfa güvenebileceklerini bilmelerini sağlar.
3. Sıcak, ulaşılabilir, hevesli ve şefkatlidir, öğrencilerin herhangi bir sorun veya endişeyle gidebileceklerini bildikleri öğretmendir.
4. Tüm öğrenciler için yüksek beklentiler belirler, öğrencilerin genellikle öğretmenlere kendilerinden beklendiği kadar çok veya az şey verdiğini bilir.
5. Kendi öğrenme sevgisi vardır ve öğrencilere eğitim ve ders materyaline olan tutkusuyla ilham verir. Öğrencilere mümkün olan en yüksek eğitim kalitesini sağlama arayışında bir profesyonel olarak kendini sürekli yeniliyor.

6. Yetenekli bir liderdir, bu liderlik duygusunu öğrencilere her birinin liderlik rollerini üstlenmesi için fırsatlar sağlayarak aktarır.

7. "Yol-yöntem değiştirebilir" ve bir ders işe yaramadığında esnektir, ders boyunca öğretimini değerlendirir ve her öğrencinin temel kavramları anladığından emin olmak için materyal sunmak için yeni yollar bulur.

8. Meslektaşları ile sürekli olarak iş birliği yapar, bir eğitimci olarak gelişmek için yapıcı eleştiri ve tavsiyeleri bir fırsat olarak kullanır.

9. Kişisel görünümünden organizasyon becerilerine ve her güne hazırlıklı olmaya kadar her alanda profesyonelliğini korur.

Zango ,et al (2010), ise bir öğretmeni nitelikli yapan özellikleri şu şekilde sıralamıştır.

1. Duygusal ve zihinsel olarak istikrarlıdır.
2. Eğitimde azla yetinmez.
3. Alanıyla ilgili bilgi sahibidir.
4. Dersi farklı şekillerde öğretme ve açıklama becerisine sahiptir.
5. Geniş ve analitik bakış açısına sahiptir.
6. Amaçları nettir.
7. Nesnel ve adaletlidir.
8. Olumlu Tutum:
9. Öğrencilerini iyi tanır.
10. Beklentileri yüksektir.



11. Kendisini en iyiye adar.
12. Sürekli eğitim öğretimle meşguldür.
13. Öğretmenliğin bir çeşit ebeveynlik olduğunu bilir.
14. Disiplinlidir.
15. Öğrencilerine karşı şefkatli ve ilgilidir.
16. Öğrencilerinin öğrenmelerinde bağımsızlık yaratır.
17. Sürekli destekçi olur.
18. Öğrencilerin başarmasına isteklidir.
19. Mizah anlayışına sahiptir.
20. Öğrenci başarısından gurur duyar.
21. Risk alır.
22. Ölçme değerlendirme süreçlerini önemser.
23. Diğer öğretmenlerle paylaşım ve işbirliği içindedir.
24. Anlayışlıdır.
25. Öğrencilerini dinler.
26. İşine ve hayata karşı azimli ve tutkuludur.

Vasıflı öğretmenlerin sahip olması gereken nitelikler tıpkı dün olduğu gibi bugün ve yarın da incelenecek ve tanımlanacaktır.

## 2.4. Öğretmenin Görevleri

Öğretmenin, öğrenme-öğretme sürecinin başarıyla yürütülmesinde önemli bir rolü vardır. Öğretmenlik mesleği ve öğretmenler bu anlamda pek çok çalışmanın konusu olarak dikkat çekiyor (Toraman, 2019). Günümüze baktığımızda eğitimin sürekli değişen ve dönüşen bir süreç olması, öğrencilerin de değişen ve gelişen ihtiyaçları, öğretmenlere yeni görev ve sorumlulukları yüklemiştir. Bu açıdan bakıldığında, öğretmenlik, tamamıyla bireyin yaşamının sorumluluğunu alabilecek üst düzey vasıflar gerektiren üst düzey bir iş kolu olarak görülmektedir. Söz konusu sorumluluklar öğrencilerin daima değişim ve gelişime ayak uydurabilen kişiler olmasını elzem kılmakta ve öğretmenlerin, öğrencilerinin öğrenme sağlayabilmesi için gerekli her türden ihtiyacı dikkate almasını ve bu ihtiyaçlara yönelik öğrenme ortamları oluşturabilmesini zorunlu kılmaktadır. Bunlara ek olarak, öğretmen, etkili ve verimli iletişim kurabilmeli, eğitim öğretim sürecini etkin olarak tasarlayabilmeli ve alanında yüklü bir entelektüel bilginin yanında gereken meslek becerilerine sahip olmalıdır. Öğretmenin işini gerektiği şekilde yapabilmesi adına kendisinden talep edilen bu vasıflar, öğretmen yeterliklerinin temelini ifade etmektedir (MEB,2017). Etkili öğretmenlerin özellikleri hakkında Shulman (1987), bir profesyonel olarak öğretmenlerin esasen 1. içerik bilgisi, 2. genel pedagojik bilgi (sınıf yönetimi ve organizasyon, ilkeler ve stratejiler gibi) şeklinde konumlandırılacak yedi tür bilgiye sahip olması gerektiğini vurguladı. , 3. müfredat bilgisi, 4. pedagojik içerik bilgisi (öğretmenlerin kendi özel mesleki anlayışları ve pedagojik bilgilerinin karışımı) 5. öğrenen özellikleri hakkında bilgi 6. eğitim bağlamı bilgisi (bu tür bilgiler mikro düzeydedir, bilişim grup ve sınıf çalışması, eğitim yönetimi ve makro düzeyde finansman, bir dizi kültürel etkileşimi temsil eder), 7. eğitim hedefleri, değerleri ve felsefi ve tarihi nedenleri. Shulman (1987) konu bilgisini içerik bilgisi olarak tanımlamaktadır.

Bu bağlamda öğretmenler için, gerek pedagojik alan gerekse içerik müfredat gibi eğitim öğretimi ilgilendiren diğer tüm alanlarda gelişimlerini sağlamaları ve sürdürmeleri bir görevdir (Toraman,2019).

## 2.5. Beden Eğitimi Öğretmeni

Karaküçük S,(1991) Beden Eğitimi Öğretmenini Milli Eğitimin ana prensiplerine uygun bir şekilde; öğrencilerin, gençlerin bedensel, ruhsal ve fikirsel gelişimlerinin gerçekleştirilmesinde eğitim kurumunda ve kurum dışında sporsal etkinlikleri gerçekleştiren ve gerçekleşmesine ortam sağlayan Milli Eğitim Bakanlığına tabi öğretmenlere Beden Eğitimi Öğretmeni denmektedir şeklinde tanımlamıştır. Onursal,(2009) ise Beden Eğitimi Öğretmenini, görev aldığı kurumda, öğrencilerine beden eğitimi ile alakalı eğitimler gerçekleştiren; ayrıca, beden eğitimiyle alakalı yeterlik ve davranışları kazandırma görevini üstlenen eğitilmiş kişi olarak tanımlamaktadır.

Yurt dışında yapılan diğer tanımlara bakıldığında günümüzün Beden Eğitimi Öğretmenleri sadece ders vermiyor, çocukları harekete geçirmiyor veya bilgi dağıtmıyorlar bu öğretmenler fiziksel egzersiz ve fiziksel egzersiz kültürüne kapsamlı bir şekilde aşina olmanın yanı sıra fiziksel egzersizin biyomedikal ve davranışsal ve sosyolojik temellerini bilen bütüncül sağlık uzmanları olarak tanımlanmaktadır (Laakso (2007); Heikinaro ve Johansson, 2005).

## 2.6. Beden Eğitimi Öğretmeninin Görevleri

Beden eğitimi öğreticiliği, eğitim sürecinde yer alan ödevlerin yanında pek çok vazifeyi de bünyesinde barındırması sebebi ile oldukça zor bir meslektir. Beden eğitimi öğretmenleri, eğitim sürecinde bütünlüğü sağlayabilmek adına üstlendikleri vazifelerin her aşamasında oldukça fazla çalışmaya heves ve istekli olmalıdır (Tamer ve Pulur, 2001:17).

Beden eğitimi öğretmenliği görev tanımına da değişen dünya şartlarına paralel olarak sürekli olarak yenileri eklenip şekillenmekte ve ülkelere göre de çeşitlilik göstermektedir. Bu bağlamda;

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Beden Eğitimi öğretmenlerinin vazifelerini ve meslek görevlerini:

1. Beden eğitimi dersi ile alakalı konular (ders uygulamaları),

2. Spor kolu faaliyetleri (kurum içi ve dışı),
3. İzcilik etkinlikleri,
4. Halk oyunu etkinlikleri,
5. Kurum dışı etkinliklerle alakalı diğer konular,

6. Beden eğitimi dersinde ders yapılan alan olarak kullanılan alanların bakımı olarak altı temel başlıkta belirlemektedir (MEB, 2000).

Bir başka kaynağa göreyse (Zacheus, 2008) çocuklar ve gençler fiziksel aktivitelere eskisine göre az katılmaktadır. Dolayısıyla sağlık durumlarının olumsuz etkilendiği belirtilmiştir. Bu nedenle Beden Eğitiminin ana hedeflerinden biri, çocukların ve gençlerin aktif bir yaşam tarzını benimsemelerine yardımcı olmaktır. Bu hedef, beden eğitimi öğretmen eğitimi için de büyük bir zorunluluktur. Beden eğitimi öğretmenin iş tanımı, toplumda ve çalışma kültüründe meydana gelen değişikliklerden ve yeni pedagojik gereksinimlerden etkilenir. Bu değişiklikler aynı zamanda öğretmen eğitimine de yenilikler getiriyor. Örneğin, çeşitli spor türlerinin gittikçe artan ve dinamik kültürü, öğretmenleri sürekli gelişime zorlar. Beden eğitimi öğretimi, geçmiş değerlere de bağlı kalarak, zamana ayak uydurmalıdır.

Ülkemiz kurumlarında Beden eğitimi öğretmenin yapması gereken görevleri (Tamer ve Pulur, 2001:17) aşağıdaki şekilde belirtmiştir; günlük ders planını gerçekleştirmek, ders programları, ünite ve etkinliklerle alakalı gereken hazırlıkları gerçekleştirmenin yanı sıra okul içi ve okullar arası spor etkinlikleriyle alakadar olmalıdır. Yanı sıra, okulla ilgili toplantılara dahil olmak, özel günler için (Cumhuriyet Bayramı, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı) haftalar hatta aylar evvelinden hazırlıkları gerçekleştirmek, törenlere iştirak etmek ve törenler için kurum dışında yapılan toplantılara katılmak beden eğitimi öğreticinin gerçekleştirdiği çalışmalardır. Bunların yanı sıra mesleki açıdan ilerlemek ve sportif faaliyetlerin ilerlemesine fayda sunmak için gerçekleştirilen antrenörlük ve hakemlik faaliyetleri de Beden Eğitimi Öğretmenine farklı görev ve sorumluluklar yüklemektedir.

## 2.7. Beden Eğitimi Öğretmeninin Özellikleri

Bu konu ile ilgili (Nebioğlu, 2004) Beden Eğitimi öğreticisinin bireysel özelliklerinin de önemsenmesi gereken bir diğer elzem başlık olduğunu belirtip, öğreticinin sergilediği karakter özellikleri ve öğrencileriyle olan ilişkisinin onunla öğrencileri arasındaki mühim bir bağı ifade ettiğini; beden eğitimi öğreticisinin fiziki, sosyal ve zihinsel nitelikleri gelişen öğrencilerin eğitilmesi, yönlendirilmesi ve öğrencilerini idol alması açısından önemli olduğunu söylemektedir.

Beden Eğitimi Öğretmeni bedensel özellikleri açısından bakıldığında, üst düzey bedensel beceri ve yeteneği sağlayan ve fiziksel aktivitenin uygulanması ve öğretim sürecinin tamamlanmasında pek çok alanda üstün performans gösteren kişi diye belirtmiştir (Koç,2005). Beden Eğitimi Öğretmeninin ruhsal özellikleri ile ilgili ise (Nebioğlu,2004) öğrencilerin yaşadıkları günlük kişisel problemlerin tamamına çözüm üretebilmek adına, öğretmen öğrencilerin bireysel sıkıntılarıyla içten bir şekilde alakadar olmalı, öğrencilerine empatik ve hoşgörülü bir şekilde davranmalıdır. Gündelik olayları yönetmekte öğretici kararlı ve kendinden emin hareket etmelidir ki öğrenciler olayların kontrol edildiğini anlayabilsinler. Beden eğitimi öğreticileri, müsabakalarda karşılaşılabilecek düş kırıklıklarını soğuk kanlı olarak karşılamalı, okul takımlarının başarı ya da başarısızlığı adına yapılabilecek baskılar öğretmenin öğrencilerinden esirgediği zaman halini almamalıdır. Öğrenciler, her zaman güleç, eleştiri kaldıracı, espri anlayışı olan, adaletli ve tarafsız, ön yargısı olmayan niteliklere sahip öğretmen istemektedirler diye ifade etmektedir.

Beden eğitimi öğretmenlerinin zihinsel özelliklerine bakıldığında; öğretmenlik mesleği açısından Beden Eğitimi, verimli koordine olmalı ve yönetsel ayrıntıların tertibini sağlayan kişiler olmalıdırlar. Düşüncelerini net olarak sözlü ve yazılı ifade edebilmeleri de elzemdir. Öğrenciler kendileri adına önem arz eden konuları öğrenmek isterler. Bu sebepten konular öğrencilere akıllıca sunulmalı ve mesleki niteliklere uyan davranış ve görüntü, öğretmenlik mesleğinin öğrencilerin nazarında kıymetini yükseltir, bu da öğreticinin karakterinin mühim bir dışavurumudur. Böylelikle beden eğitimi öğreticisinin zihninden çok adalelerinin geliştiği yönündeki doğru olmayan genellemeler de bertaraf

edilecektir. Ayrıca beden eğitimi camiasına dahil olan yeni mezunlar da konuya dahil olmalı ve söz konusu imaja olumlu katkı sağlamalıdır.

Beden eğitiminin aynı zamanda sosyal bir alan olması ve pek çok sosyal amacı bünyesinde barındırması sebebi ile Beden Eğitimi öğreticisinin olması gereken sosyal düzeyi ve gelişmişliği gösterebilmesi önemlidir. Öğretmen öğrencileri ve aileleri ile kolaylıkla tanışıp kaynaşabilmeli; öğrencilerine ve ailelerine hak ettikleri değer ve saygıyı gösterebilmelidir. Öncü olan öğretmen grubu kontrol altında tutmalı, fakat grup üstünde hakimiyete dair değil iş birliğine dair bir hava oluşturmalıdır. Böylelikle öğretmenin önderlik vasıfları, öğrencilere misal olacaktır. İdealle edeceğimiz olursak, Beden eğitimi öğreticisi öğrencilerine öğreteceği bilgi bakımından yeterli olmasının yanı sıra kişiliği ve karakteri ile de örnek olan ve öğrencinin kendisine yakın hissedebileceği bir öğretmen olmalıdır. Öğretmenin sergilemiş olduğu kişilik özellikleri en az öğretilen konu kadar önemlidir (Tamer ve Pulur, 2001).

Bucher (1979), Beden eğitimi öğreticisinin niteliklerini; alan bilgisine hakim, sözlü ve yazılı ifade becerisi gelişmiş, fiziken, zihnen ve duygusal açıdan sağlıklı, öğretmenlik mesleğine uyum sağlayabilen, uygun psikomotor beceriye sahip, işbirlikli öğrenmeye açık, espritüel kişiler olarak ifade etmektedir.

## **2.8. Beden Eğitimi Öğretmenin Nitelikleri**

Ünlü Aydos (2010)'a göre, vasıflı beden eğitimi öğreticisi yetiştirmek; öğretmenin hem kişisel açıdan kendi ihtiyaçlarını hem de toplumsal ihtiyaçları karşılamada üst düzey davranışlar sergilemesi olarak tanımlamışlardır. Beden eğitimi öğretimini gerçekleştirmek isteyen pek çok birey ya bu konuda iyi olduğundan, ya geçmişinde bu konuyla alakalı güzel hatıraları olduğu, ya da insanlarla çalışmaktan hoşlandıkları için işi yapmak isterler. Bun kriterler iş seçiminde dikkat edilebilecek iyi sebeplerdir. Beden eğitimi ve spor etkinlikleri, çoğu kişinin tercih edeceği eğlenceli etkinliklerdir ancak beden eğitimi öğretimi farklı branşlarla karşılaştırıldığında daha basit olduğu yönünde topluma hakim olan yanlış bir inanç söz konusudur. Beden eğitimi öğretim süreci, heyecanlı ve keyiflidir; ancak olması gerektiği haliyle gerçekleştirildiğinde kesinlikle basit değildir. (Rink, 1998). Eğitim kavramının içinde eğitsel bir süreç olarak yerini alan beden eğitimi dersinde bireylere beceri,

form, bilgi ve tutum kazanmaları için fiziksel aktiviteler yaptırılır. Yapılan bu fiziksel aktiviteler bireylerin en üst düzeyde gelişimine, vücut sağlığına ve mutluluğuna katkıda bulunur. Bazı tanımlarda eğitim çok geniş bir kavram olarak kullanılmıştır ve hayat boyu süren bir öğrenme sürecidir. Öğretmen ise lider, eğitmen ve ortam hazırlayıcı anlamda da kullanılır (Wuest ve Bucher, 1999).

Niteliklere değinen diğer bir araştırmada ise güncel eğitim ve öğretim yöntemleri ışığında dersini işleyen bir beden eğitimi öğreticisinin yalnızca işlediği konuyla alakalı öğretim sürecini sağlayan bir eğitmen olmanın yanı sıra, belli başlı vasıfları da olması gerekmektedir. Zira öğrencisiyle hem kurum içinde hem de kurum dışında devamlı olarak iletişimde bulunan ve müfredatını gerçekleştiren ve bu sürecin baştan sona uygulayıcısı olan, öğretimin ve öğrencisinin muhasebesini yapan, çok çeşitli sportif faaliyetleri gerçekleştiren, idarecileri, ebeveynleri ve çevresiyle öğretmenlik mesleğinin amacına uygun bir şekilde etkileşim kurması gereken bir beden eğitimcinin vasıfları kuşkusuz oldukça önemli olacaktır. Bu çerçevede, başarılı bir beden eğitimci, yalnızca üst düzey fiziki nitelikleri olan yahut akademik yeterliği olan kişi değil; bu niteliklerini öğrencilerine aktarabilen ve öğrencilerinin öğrenmelerini sağlamanın yanı sıra onlara da bu nitelikleri kazandırabilen kişidir. Yanı sıra, üst düzey başarılı bir beden eğitimci; öğrencilerinde sempatik uyandıran, öğrencilerinin alakaları, gereksinimleri ve sağlıklarıyla da ilgilenen kişidir (Tamer ve Pulur, 2001:94) diye belirtmişlerdir.

Başka bir çalışmada öğrencilerle gerçekleştirilen araştırmada tespit edilen beden eğitimi öğreticisinde bulunması gereken vasıflar şunlardır (akt. Demirhan, 2002b: 9,10); mesleki bilgi ve beceride gereken düzeyde olma, özdenetim, uygulama esnasındaki sportmenlik, iyi bir dış görünüşte olma, öğrencileri anlayabilme, insani ilişkilerde pozitiflik, eleştiri kabul edebilme, sabırlı olma, esprili olma, kendine güven, görgü kurallarını bilme ve uygulama, spor yapmayı özendirme, ders esnasında herkesle eşit ilgilenme, özgür düşüncüyü destekleme, öğrenci performansları konusunda nesnellik, dersi ilginçleştirebilme, disiplin anlayış, öğrenci fikirlerine değer verme, doğaçlama yapabilme, özgün bakış açısı, ders esnasında öğrenci isteklerine de yer verme, pekiştireç kullanabilme, düzeye göre ders işleyebilme olarak belirtmiştir.

Beden eğitimi öğretmeninde olması gereken vasıfları Lumpkin (1990); konu alanıyla ilgili bilgiye, organizasyon yeteneğine, iletişim yeteneğine, meslek etiğine, motivasyon becerisine ve sağlıklı yaşam stiline sahip olma; sporun akademik ve felsefe ile ilgili alt yapısına hakim olma, hareket analizi gerçekleştirebilme, isteklilik, karşılıklıya dayanan sevgi ve saygıyı özümseme, ferdin gelişim özelliklerini değerlendirebilme ve öğretme öğrenme aşamalarını organize edebilmeyi gerçekleştiren öğretmenler olarak sıralamıştır (Akt.Demirhan, 2002a:89).

## **2.9. Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri**

Yeterlik; “Bir meslek alanına özgü vazifelerin yapılabilmesi için gerek duyulan mesleki bilgi, beceri ve tutumlara sahip olma durumudur” (MEB, 2006). MEB tarafından gerçekleştirilen öğretmen yeterlikleri çalışmalarında “yeterlikler” kavramı kullanılırken 1990’lı yıllarda yaşanan eleştiriler nedeniyle uluslararası alanlardaki uygulamalarda “öğretmen standartları” kavramı kullanılmıştır. Yeterlik kavramının kullanılmasını eleştirenler, yeterliklerin öğretmenin yapması gereken görevleri suni olarak parçaladığı, teknik bir düzeyde sınırladığı ve konunun özünden ve ortamdaki izole ettiğini savunmuşlardır. Eleştiriler sonucunda ülkemizde kullanılan öğretmen yeterlikleri yerine İngiltere, Avustralya ve ABD “de kullanılan “öğretmenlik mesleği standartları” tanımlaması tercih edilmiştir (TED, 2009).

Bilimsel bilginin hızla değişim gösterdiği günümüz koşullarında mükemmel olanı hedefleyip, ideal topluma ulaşmak uzun soluklu bir süreci gerektirir. Sonu gelmeyen bir yolculuk olarak değerlendirilen eğitim insanoğlu ve diğer dış etkenler olduğu sürece insanlığın özünü anlamaya giden uçsuz bucaksız bir uğraş olarak lanse edilecektir. Bu bağlamda eğitilmiş insan kendini sürekli ileri taşımalı, kendini yetiştirme ve ahlaki açıdan geliştirme arayışı içinde olmalıdır (Kant, 2018). Toplumla sürekli iç içe olan öğretmenlik mesleğinin genel yeterlikleri sürekli olarak revize edilmeli ve söz konusu yeterliklere minimum sağlık alanı kadar değer atfedilmelidir. Günümüzde insanın değişim ve gelişim hızının yüksekliği de göz önünde bulundurulursa onların eğitiminden sorumlu kişilerin de bu hızın gerisinde kalmaması gerekir. Çünkü bu gerileme toplumun maddi ve manevi çöküşü demektir (Öztürk, 2020). Komplike bir konu olan öğretmen yeterliği, tarih içinde sürekli incelenen bir başlıktır. Kökeni sosyal öğrenme teorisine dayanan öğretmenlerin, öğrencilerin



zorlansa ya da isteksiz olsa bile nasıl daha iyi öğrenebilecekleri konusundaki inanç veya görüşüdür (Guskey ve Passaro, 1994:4) diye belirtmiştir. Diğer bir çalışmada ise öğretmenlerin öğretim konusundaki yeterliklerinin öğrencilerin öğrenme sürecine cesaret katması, öğrenme süreci ile ilgilenmelerini sağlamaları, çoğunlukla pozitif öğretmen ve öğrenci çıktılarıyla alakalı olan öğretmenlerin önemli nitelikleri arasında sayılmaktadır (Shaughnessy, 2004: 154).

Yeterliğe olan inanç, gelecekle alakalıdır ve bireyin spesifik bir konuyla alakalı olarak ne yapabileceğiyle ilgilidir. Bireyin geçmiş yaşantısında yaptıkları veya bunları hangi sebeple yaptığı ile de alakadar olmaz. Hakkında çok konuşulması sebebi ile yeterlik kavramı, bazen öz-benlik ve özsaygı kavramlarıyla karıştırılmakta ve birbirlerinin yerine kullanılabilir. Fakat öğretmenlerin öz-benlik ve öz-saygı terimlerinin aynı terimler olmadığını idrak etmesi gerekir. Öz-benlik daha kapsayıcı bir tanıma sahip olduğundan öyle ilgili birçok algıyı ve yeterliği de kapsar. Kişinin kendisini başkalarının başarılarıyla mukayesesizle açığa çıkar. Buna rağmen öz saygı ise gerçekleştirilen herhangi bir işte mukayeseye ihtiyaç duymadan kişinin bir işi kendi adına gerçekleştirebilmesidir. Başkasının başarı ya da başarısızlığı mühim değildir. Kişinin kendi başarabilme yeteneğine odaklanması gerekir (Woolfolk Hoy, 2004: 3).

Öğretmen yeterlikleri öğretmenlerin öğretmenlik mesleğini aktif ve verimli şekilde yerine getirmek adına sahip olması gereken bilgi, beceri ve tutum olarak tanımlanmaktadır. Eğitim alanında planlanan amaçlara ulaşabilmek için süreci yönlendiren öğretmenlerin vasıf ve yeterlikleri ile yakından alakalıdır. Eğitim için hayata planlanan ve uygulamaya koan yeni bir uygulama öğretmenler tarafından benimsenmeyip öğrenme ortamında uygulanmazsa planlanan amacın gerçekleştirilemeyeceği aşıkardır. Öğretmenlerin asli yeterliklerini kazanması, öğrenci başarısını yükseltmenin ve bireysel gelişimlerini gerçekleştirebilmenin temel taşlarındandır. Bu sebepten anlık değişimlere sahne olan dünyamızda öğretmenleri gelişmeye özendirmek, yeterliklerini ve becerilerini çoğaltmak hayati bir unsurdur (MEB ANKARA 2017).

Yaşadığımız coğrafyada öğretmen yeterliklerinin değişim gerekliliği ulusal ve uluslararası yeniliklerin maarif alanındaki yansımalarından ortaya çıkmıştır. Yeterlikler güncellenirken, öğrencilerin asrın ihtiyaçlarına uygun olarak donanımlı bir şekilde

yetişmelerine imkan sağlanması, retmenlik meslek statüsünün iyileştirilmesine yardımı konusunda yeterliklerin yakından izleniminin sonuçlara aktif bir şekilde değerlendirilmesine olanak vermesi hedef olarak belirlenmiştir.

retmenlik mesleğini yerine getirenlerden beklenen vasıf ve yeterliklerinin belirlenmesi, Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nda retmenliğin uzmanlık gerektiren bir meslek olduğu vurgulanmıştır. Yine ilgili kanunun 45. maddesinde retmen adaylarında genel kültür özel alan eğitimi ve pedagojik formasyon bakımından aranacak nitelikler Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenir ibaresi bulunmaktadır. 652 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'nın 15. Maddesinin A Fıkrası gereği “retmen vasıf ve yeterliklerinin tespit edilmesi vazifesi retmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü”ne verilmiştir Bu maddeye göre retmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğünden retmenlerin vasıfları ile yeterliklerinin tespiti ve geliştirilmesine dönük hedeflerin oluşturulması ve söz konusu hedefle alakalı birimin kurum ve kuruluşlarla koordineli çalışması beklenmektedir.

Yeterli eğitim ve üretim sürecinden geçmemiş rencilerden gelecekte yüksek performans göstermesini ve onlardan daha sonra gelecek olan nesillere iyi bir yaşam hazırlamasını beklemek haksızlık olur. Bu bağlam, retmenlerimizin iyi eğitim görmüş, alan yeterliliği konusunda optimal düzeyde bilgi birikim ve deneyimi olması önem arz etmektedir. Bilgi birikim ve deneyimin yanında insan ilişkileri ve tutumları da renciler üzerinde etkili olup; rencilerin gelecek yaşamlarındaki karakterlerinde büyük rol oynamaktadırlar. Sonuç olarak baktığımızda, yeterlilikler konusunda iyi bir düzeyde olan retmen, rencilerine ve topluma en yararlı olacak kişidir.

Yenilenen retmenlik mesleği genel yeterlikleri meslek bilgisi beceri tutum ve değerler olmak üzere birbiriyle alakalı ve birbirini eksiksiz hale getiren  yeterlik başlığı ve bu başlıkların altındaki on bir yeterlik ve bu yeterliklere dair altmış beş kazanımdan oluşmaktadır. Bahsi geçen yeterlik alanları ve bu alanlar içinde bulunan genel yeterlikler Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo1

## Mesleki bilgi mesleki beceri tutum ve değerler

A Mesleki Bilgi	B Mesleki Beceri	C Tutum ve Değerler
A1. Alan Bilgisi	B1.EğitimÖğretim Planlama	C1.Milli Manevi ve Evrensel Değerler
Alanında sorgulayıcı bakış açısını kapsayacak şekilde ileri düzeyde kuramsal, metodolojik ve olgusal bilgiye sahiptir.	Eğitim öğretim süreçlerini etkin bir şekilde planlar.	Milli, manevi ve evrensel değerleri gözetir.
A2. Alan Eğitimi Bilgisi	B2. Öğrenme Ortamları Oluşturma	C2.Öğrenciye Yaklaşım
Alanının öğretim programına ve pedagojik alan bilgisine hakimdir.	Bütün öğrenciler için etkili öğrenmenin gerçekleşebileceği sağlıklı ve güvenli öğrenme ortamları ile uygun öğrenim materyalleri hazırlar.	Öğrencilerin gelişimlerini destekleyici tutum sergiler.
A3.Mevzuat Bilgisi	B3.Öğretme ve Öğrenme Sürecini Yönetme	C3.İletişim ve İş Birliği
Birey ve öğretmen olarak görev, hak ve sorumluluklarına ilişkin mevzuata uygun davranır.	Öğretme ve öğrenme sürecini etkili bir şekilde yürütür.	Öğrenci, meslektaş, aile ve eğitimin diğer paydaşları ile etkili iletişim ve iş birliği kurar.
	B4.Ölçme ve Değerlendirme	C4.Kişisel ve Mesleki Gelişim
	Ölçme ve değerlendirme, yöntem, teknik ve araçlarını amacına uygun kullanır.	Öz değerlendirme yaparak, kişisel ve mesleki gelişimine yönelik çalışmalara katılır.

Tablo 1’de görüldüğü üzere mesleki bilgi, mesleki yetenek ve tutumla ve değerler adı altında üç adet temel başlık bulunmakta diğer başlıklar ise bu değerlerin altında ve kendilerini tamamlayacak şekilde gösterilmiştir.

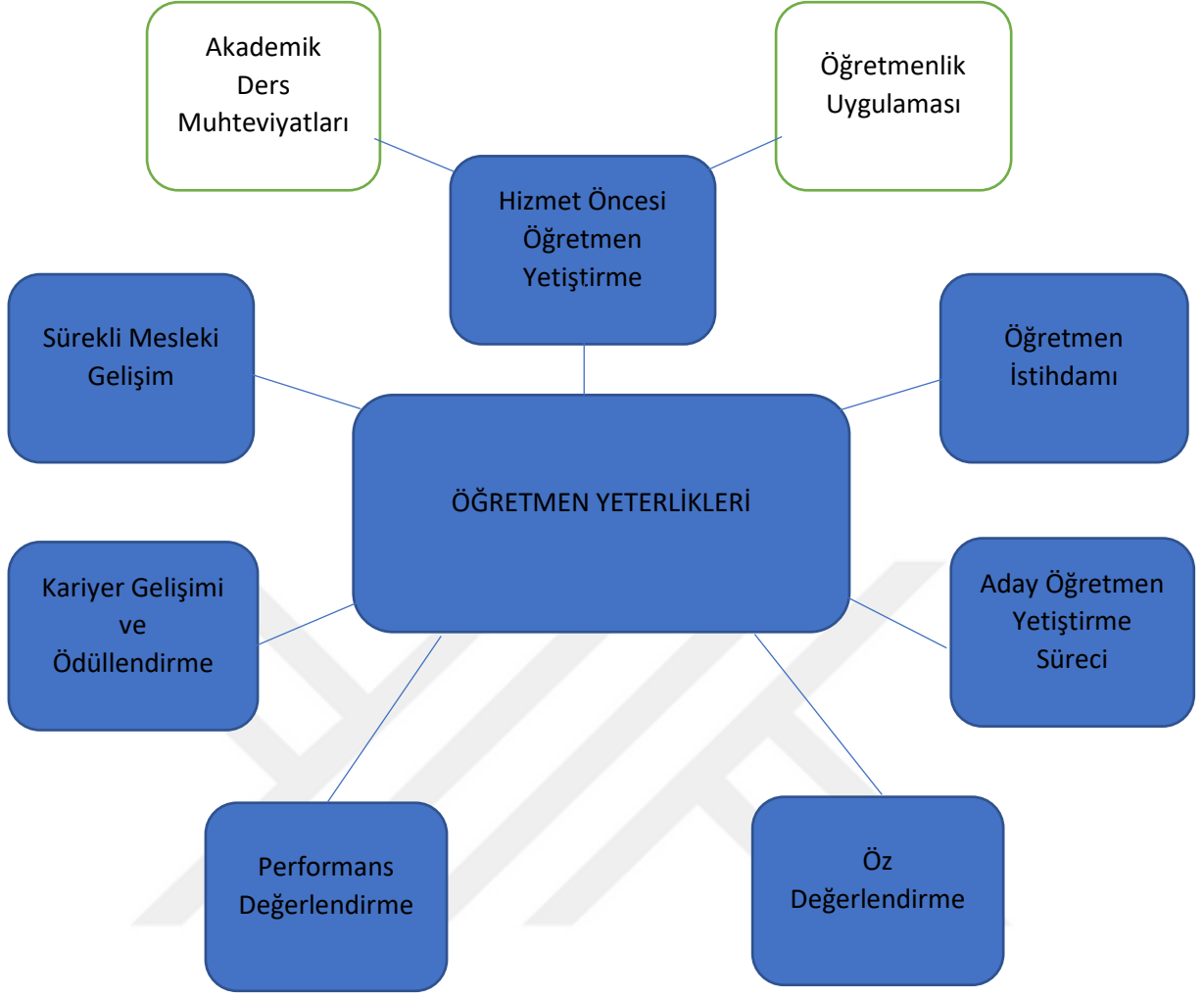
## 2.10. Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri Kullanım Alanları

Kullanım alanlarına bakıldığında ise "Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri" öğreticilerin bireysel kapasitelerini ve geliştirilmesi amaçlanan yeteneklerini tespit etmede, öğretmen adayı mezun eden yükseköğretim kurumlarının "Öğretmenlik Öğretim

Programları”nın tertibinde, öğretmenlerin mesleğe kabulü ve adaylık aşamalarında, mesleki gelişim gereksinimlerinin tespitinde ve bu gereksinimleri gidermeyi sağlayacak etkinliklerin tasarlanmasında, öğretmenlerin sergiledikleri yeteneklerin ölçülmesinde, mesleklerini geliştirmelerinde ve öğretmenliğin yerinin kuvvetlendirilmesi çalışmalarında göz önünde bulundurulacak asli bir referans kaynak olma niteliği barındırmaktadır (MEB ANKARA 2017).

Yeterlikler, öğretmen yetiştirme ve geliştirme için tüm ortaklarca dikkat edilmesini gerektiren asli bir başlık olmasının dışında, Yüksek Öğrenim Kumu, ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları, sendikalar ile farklı STK’lar tarafından meydana getirilecek politika ile uygulamalarda birlikteliği sağlayabilecek, ortak çıkış noktası olma eğilimindedir. İşbirliği içerisindeki kurumlar öğretmen yetiştirme ve geliştirme yolundaki uygulamalarını karşılıklılık ilkesiyle yeterliklere yasadıklarında bu konuda alt sınırdaki bir standart meydana getirebilecek ve böylece birbirlerine destek olan kapsamlı bir yapı tesis oluşturabilecektir (MEB ANKARA 2017) .

Öğretmen yetiştirme ve geliştirme aşamalarında Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerinin Kullanılacağı Başlıklar Şekil 1 'de gösterilmiştir.



Şekil 1. Öğretmen Yeterliklerinin Kullanım Alanları

## 2.11. Öğretmen Yetiştirmeye Yönelik Programların Düzenlenmesi

Ulusal iyilik halinin ve gelişimin gerçekleştirilebilmesinde okullar çok önemlidir. Okullarda gerçekleştirilen eğitim-öğretimin kalitesi ise öğretmenlik vasıflarının iyileştirilmesinden geçmektedir. Vasıflı öğretmenler olmazsa okul başarısının artırılması, öğrencilerin bireysel ilerlemesinin ve başarısının artırılması namümkündür. Bu sebeple öğretmen mezun eden okullara oldukça fazla görev yüklenmektedir. Hedeflenen vasıflarda öğretmen yetiştirebilmek adına bazı standartlara ihtiyaç duyulmaktadır. Öğretmen yeterlikleri çalışması bu standartları belirlemek açısından elzem ve hayatidir (MEB ANKARA 2017).

Yüksek Öğrenim Kurumlarının öğretmen yetiştirmeyi amaçlayan bölümlerinde zorunlu ve seçmeli derslerin ve ders muhteviyatının tespitinde, ders esnasında yararlanılacak materyallerin tasarımında, öğrenme mekanlarının tertibinde, fakülte-okul iş birliğinin sağlanmasında, öğretmen yetiştirme süreçlerinin tasarlanmasında Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri yol göstermektedir. Böylece, öğretmenliğe kaynak oluşturan fakülte ve bölümlerdeki öğrencilere yeterlikler çerçevesinde tespit edilen bilgi, beceri, tutum ve nitelikleri kazandırılabilir ve eğitim öğretim sistemimizde yer alacak öğretmenlerimizin yetkinliklerini çoğaltarak kapsamlı bir kalite artışı sağlanacaktır (MEB ANKARA 2017).

## **2.12. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Lisans Öğretim Programı**

Dünyada ve Ülkemizde öğretmen yetiştirme ile ilgili gelişmeler, lisans öğretim programlarında çeşitli değişiklikleri beraberinde getirmiştir. Bu kapsamda beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans programını YÖK tarafından değiştirilmiş ve 2018 yılında Tablo 2 de gösterildiği şekliyle uygulamaya konulmuştur. Tablo 2 den görüldüğü gibi Beden Eğitimi Öğretmenliği lisans programı derslerinin %33 Meslek Bilgisi, % 18 Genel Kültür ve % 49 Alan Eğitimi derslerinden oluşmaktadır. Bu kapsamda Alan eğitimi derslerinden Futbol, Voleybol, Basketbol ve Hentbol gibi derslere Takım sporları I (II. Yarıyıl), Takım sporları II (III. Yarıyıl) ve Takım sporları III (V. Yarıyıl) içerisinde yer verildiği ancak hangi takım sporunun okutulacağı konusu ilgili bölüm kurullarına bırakıldığı görülmektedir. Bu bağlamda farklı üniversitelerin beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümleri farklı uygulamalar gerçekleştirmeleri olasıdır. Örneğin bazı okullarda Alan eğitim dersleri içinde yer alan Takım Sporları I, II ve III derslerinde Futbol, Voleybol, Basketbol, Hentbol veya farklı takım sporlarına hiç yer verilmeye bilir. Ya da voleybol, basketbol ve hentbol derslerine yer verilirken, Futbol dersi hiç okutulmayabilir. Dolayısıyla bu konuda öğretmen adayları ve daha sonrasında Beden Eğitimi öğretmeni Futbol dersi almadan mezun olmuş olacaktır. Bu da beraberinde öğretmen adayları ve öğretmenlerin Futbol genel alan ve Futbol Özel alan bilgilerinin eksik ve beklenen düzeyin altında olmasına neden olarak, beden eğitimi öğretim sürecinin olumsuz etkilenmesine ve “Takım sporlarına hazırlayıcı oyun ve etkinliklerdeki hareket becerilerini sergiler”, “Çeşitli sporlara özgü hareket becerilerini geliştirir”, “Seçili spor dalına özgü kuralları uygular“, “Seçili spor dalına özgü hareketleri açıklar.” “Seçili spor dalına özgü temel hareketleri uygular.” gibi kazanımların kazandırılmamasına neden olacaktır.

2018 yılından önce uygulanan diğer (1982 yılı sonrası,1998-99 yılında uygulanmaya başlanan merkezi lisans programı ve 2006-2007’de yenilenen lisans programı) beden eğitimi lisans programları incelendiğinde, alan eğitimi dersleri oranı, genel kültür ve öğretmenlik meslek bilgisi dersleri oranlarından fazla olduğu görülmektedir (Namlı,2018). Özellikle 2018 yılından önce merkezi uygulanan beden eğitimi öğretmenliği lisans programı incelendiğinde Basketbol, Hentbol, Futbol ve Voleybol alan derslerinin zorunlu olduğu görülmektedir.



Tablo 2.

2018 Yılında uygulamaya konulan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Lisans Öğretim Programı içeriği.

I. YARIYIL		T	U	AKTS	II. YARIYIL		T	U	AKTS
MB	Eğitime Giriş	2	0	3	MB	Eğitim Psikolojisi	2	0	3
MB	Eğitim Sosyolojisi	2	0	3	MB	Eğitim Felsefesi	2	0	3
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	3	GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	3
GK	Yabancı Dil I	2	0	3	GK	Yabancı Dil II	2	0	3
GK	Türk Dili I	3	0	5	GK	Türk Dili II	3	0	5
GK	Bilişim Teknolojileri	3	0	5	AE	Sağlık Bilgisi ve İlk Yardım	2	0	2
AE	Beden Eğitimi ve Sporun Temelleri	2	0	2	AE	Cimnastik	1	2	4
AE	İnsan Anatomisi ve Kinesiyoloji	3	0	3	AE	Atletizm	1	2	4
AE	Hareket Eğitimi	2	2	3	AE	Takım Sporları I	1	2	3
<b>Toplam</b>		21	2	30	<b>Toplam</b>		16	6	30
III. YARIYIL		T	U	AKTS	IV. YARIYIL		T	U	AKTS
MB	Öğretim Teknolojileri	2	0	3	MB	Türk Eğitim Tarihi	2	0	3
MB	Öğretim İlke ve Yöntemleri	2	0	3	MB	Eğitimde Araştırma Yöntemleri	2	0	3
MB	Seçmeli I	2	0	4	MB	Seçmeli II	2	0	4
GK	Seçmeli I	2	0	3	GK	Seçmeli II	2	0	3
GK	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	3	AE	Seçmeli II	2	0	4
AE	Seçmeli I	2	0	4	AE	Beden Eğitimi ve Spor Öğretim Programları	2	0	3
AE	Beden Eğitimi – Spor Öğrenme ve Öğretim Yaklaşımları	2	0	3	AE	Egzersiz Fizyolojisi	3	0	5
AE	Motor Gelişim	3	0	3	AE	Ritim Eğitimi ve Dans	1	2	5
AE	Takım Sporları II	1	2	4	<b>Toplam</b>		16	2	30
<b>Toplam</b>		17	4	30	<b>Toplam</b>		16	2	30
V. YARIYIL		T	U	AKTS	VI. YARIYIL		T	U	AKTS
MB	Sınıf Yönetimi	2	0	3	MB	Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme	2	0	3
MB	Eğitimde Ahlak ve Etik	2	0	3	MB	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	3
MB	Seçmeli III	2	0	4	MB	Seçmeli IV	2	0	4
GK	Seçmeli III	2	0	3	GK	Seçmeli IV	2	0	3
AE	Seçmeli III	2	0	4	AE	Seçmeli IV	2	0	4
AE	Antrenman Bilgisi	2	0	3	AE	Beceri Öğrenimi	3	0	3
AE	Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi	2	2	4	AE	Fiziksel Uygunluk	3	0	3
AE	Takım Sporları III	1	2	3	AE	Doğa Sporları	1	2	3
AE	Yüzme	1	2	3	AE	Raket Sporları	1	2	4
<b>Toplam</b>		16	6	30	<b>Toplam</b>		18	4	30
VII. YARIYIL		T	U	AKTS	VIII. YARIYIL		T	U	AKTS
MB	Öğretmenlik Uygulaması I	2	6	10	MB	Öğretmenlik Uygulaması II	2	6	10
MB	Özel Eğitim ve Kaynaştırma	2	0	3	MB	Okullarda Rehberlik	2	0	3
MB	Seçmeli V	2	0	4	MB	Seçmeli VI	2	0	4
AE	Seçmeli V	2	0	4	AE	Seçmeli VI	2	0	4
AE	Halk Oyunları	1	2	3	AE	Beden Eğitimi ve Sporda Organizasyon ve Yönetim	2	0	3
AE	Egzersiz ve Beslenme	2	0	3	AE	Sağlıklı Yaşam için Egzersiz Programlama	2	0	3
AE	Eğitsel Oyunlar	1	2	3	AE	Uyarlanmış Beden Eğitimi ve Spor	1	2	3
<b>Toplam</b>		12	10	30	<b>Toplam</b>		13	8	30
GENEL TOPLAM									
		T	U	AKTS	Saat	%			
MB	Meslek Bilgisi	44	12	86	56	33			
GK	Genel Kültür	26	2	42	28	18			
AE	Alan Eğitimi	59	28	112	87	49			
<b>Toplam</b>		129	42	240	171	100			



## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

#### 3.1. Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden “nedensel karşılaştırma” kullanılmıştır. Neden sel karşılaştırmada bir ya da daha çok kategorik bağımsız değişken ve en az bir sayısal bağımlı değişken arasındaki ilişkiyi inceler. Bağımsız değişkenler cinsiyet, anne-baba, devlet-özel okul gibi kategorik değişkenler kullanılırken bu grupların puanları bağımlı değişken olarak karşılaştırmalar yapılır (Johnson ve Christensen, 2014). Bu araştırmada öğretmen olma durumu, cinsiyet, üniversite dışı futbol eğitimi alma, hizmet yılı gibi kategorik değişkenler bağımsız değişken olarak alınırken, futbol alan bilgisi bağımlı değişken olarak alınmıştır.

#### 3.2. Çalışmanın Araştırma Grubu

Çalışmanın araştırma grubu Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Trakya Üniversitesi Kırkpınar Spor Bilimleri Fakültesi ve Balıkesir Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü son sınıf öğrencileri (n=176) ile Çanakkale Merkez, ilçeleri ve İstanbul’da görev yapan (n=193) Beden Eğitimi Öğretmeni, toplam 369 katılımcıdan oluşmaktadır (Tablo 2).

Tablo 3

Araştırmaya katılan öğretmen adayı ve öğretmenlerin nitelikleri

	<b>Değişken</b>	<b>f</b>	<b>%</b>
<b>Cinsiyet</b>	Kadın	176	47,7
	Erkek	193	52,3
<b>Öğretmen Olma Durumu</b>	Öğretmen Adayı	176	47,7
	Öğretmen	193	52,3
<b>Öğretmenlerin Hizmet Yılı</b>	1-10 sene	137	71
	11-20 sene	38	19,7
	20 sene ve üstü	18	9,3
<b>Üniversite Dışında Futbol Eğitimi Alma Durumu</b>	Evet	70	19
	Hayır	299	81
<b>Futbolculuk Deneyimi</b>	Evet	198	53,7
	Hayır	171	46,3
<b>Antrenörlük Deneyimi</b>	Deneyim Olmayanlar	151	40,9
	1-5 Yıl Deneyim	140	37,9
	5 Yıl ve Üstü Deneyim	78	21,1
<b>Toplam</b>		369	100

### **3.3. Etik**

Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için 09.10.2020 tarihinde 2020/102 başvuru protokol numarası Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Etik Kurulu'na başvurulmuş olup 02.11.2020 tarihinde etik kurulu onayı alınmıştır (Ek.1).

### **3.4. Veri Toplama**

Araştırma içerisinde veri toplama aracı olarak Derwent ve diğerleri (2018) tarafından geliştirilen Futbol GAB testi baz alınmıştır. Testte çoktan seçmeli otuz soru yer almaktadır. Testin geçerlilik ve güvenilirlik analizi Rasch (1980) analizi ile gerçekleştirilmiştir. Rasch bulguları ışığında testin ayırt edicilik değeri 6.93 ve güvenilirlik değeri .98 ile beklenen seviyenin üstünde bulunmuştur. Testte yer alan otuz maddenin yirmi dördü beklenen uyum indekslerini karşılamıştır. Testin genel içsel ve dışsal uyum indeksleri ve iç tutarlılık değerleri test maddelerinin futbol GAB düzeyini ölçmek için yeterli olduğunu kanıtlamaktadır (Derwent ve diğ., 2018). Katılımcıların testte başarılı olduğunun sayılabilmesi için toplam soruların % 70 ve üzeri doğru cevabı vermeleri gerekmektedir (Castelli ve Williams, 2007). Veriler elektronik ortamda Google forms aracılığıyla 2020-2021 öğretim yılı içerisinde toplanmıştır.

### **3.5. Araştırma Sınırlılıkları**

Araştırma beden eğitimi öğretmen adayları ile sınırlıdır.

Araştırma beden eğitimi öğretmenleri ile sınırlıdır.

Araştırma futbol spor branşı ile sınırlıdır.

Araştırma Futbol Genel Alan Bilgi Testi ile sınırlıdır.

### 3.6. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde, SPSS 23 istatistik programı kullanılmıştır. Verilerin analizine geçilmeden önce, verilerin analizi için çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılmıştır. Ayrıca, kategorik analiz öncesinde verilerin normallığı için Q-Q plot grafiğine bakılmıştır. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin, öğretmen olma durumunda (-0,390 ile 0,686), cinsiyet değişkeninde (-0,217 ile -0,194) üniversite dışı futbol eğitimi alma değişkeninde (0,301 ile -0,541), antrenör lisans kademesi değişkeninde (-0,848 ile 0,445) ve futbol oynama değişkeninde (-0,317 ile -0,687) olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmadaki çarpıklık ve basıklık değerleri, George ve Mallery'in (2010) normallik varsayımı için belirttiği +2 ile -2 değerleri arasında olması nedeniyle parametrik testler uygulanmıştır. İkili karşılaştırmalarda independent sample t testi üç gruplu karşılaştırmalarda one way anova kullanılmıştır. Varyansların homojenliği için levene's testine bakılmıştır. Öğretmenlerin hizmet yılı ve antrenör lisans düzeyi değişkenlerinde karşılaştırılan gruplardaki  $n > 30$  koşulunu sağlamadığı için non parametrik testlerden Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır. Çoklu karşılaştırmalarda farkın belirlenebilmesi için parametrik post-hoc testlerinden tukey kullanılırken non parametrik test sonuçlarında farkın tespit edilebilmesi için games-howell testi kullanılmıştır. İstatistiki olarak çıkan farkın etki büyüklüğünün belirlenmesi için cohen'd ve eta kare değerlerine bakılmıştır. Eta kare değeri 0,01-0,06 küçük, 0,06-0,14 değeri orta, 0,14 ve üstünde olması büyük etki olarak değerlendirilirken, Cohen d etki büyüklüklerinde 0-0,30 küçük, 0,31-0,50 arası orta, 0,51-0,80 arası büyük etki değeri olarak değerlendirilmiştir (Cohen, 1988).

## DÖRDÜNCÜ BÖLÜM ARAŞTIRMA BULGULARI

Tablo 4

Öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin futbol alan bilgi düzeylerinin bağımsız örneklem t-testi sonuçları

	Öğretmen Olma Durumu	N	$\bar{X}$	SS	SD	T	P	Cohen's d
<b>Futbol Alan Bilgisi</b>	Öğretmen	176	15,1	4,95				
	Adayı				367	-	0,001	-0.533
	Öğretmen	193	17,6	4,41		5,11		

Tablo 4 incelendiğinde, öğretmen adayları ve öğretmenler arasında futbol alan bilgi düzeylerinin arasında istatistiki olarak fark olduğu [ $t(367) = -5,11$   $p=0,001$ ] tespit edilmiştir. Öğretmenlerin futbol alan bilgi düzeylerinin ( $X=17,6\pm 4,41$ ), öğretmen adaylarına ( $X=15,1\pm 4,95$ ) göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Cohen's d ( $d=0,533$ ) sonucuna göre orta etki büyüklüğüne sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma bulguları, BE öğretmen adayı ( $\%50.33 < \%70$ ) ve öğretmenlerin ( $\%58.66 < \%70$ ) futbol GAB düzeyinin yeterli olmadığını göstermektedir.

Tablo 5

Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre futbol alan bilgi düzeylerinin bağımsız örneklem t-testi sonuçları

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	SD	T	P	Cohen's d
<b>Futbol Alan Bilgisi</b>	Kadın	176	15,2	4,71				-0.479
	Erkek	193	17,4	4,70	367	-4,59	0,001	

Tablo 5 incelendiğinde, cinsiyet değişkenine göre katılımcıların futbol alan bilgi düzeylerinin arasında istatistiki olarak fark olduğu [ $t(367) = -4,59$   $p=0,001$ ] tespit edilmiştir. Erkek katılımcıların futbol alan bilgi düzeylerinin ( $X=17,4\pm 4,70$ ), kadın katılımcılara ( $X=15,2\pm 4,71$ ) göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Cohen's d ( $d=0,479$ ) sonucuna

göre orta etki büyüklüğüne sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırma sonuçları, kadın (%50.66<%70) ve erkek (%58 <%70) katılımcıların futbol GAB beklen düzeyin ( %70 ve üzeri doğru yanıt) altında olduğunu göstermektedir.

Tablo 6

Katılımcıların futbol takımında oynama durumuna göre futbol alan bilgi düzeylerinin bağımsız örneklem t testi sonuçları

	<b>Futbol Oynama Durumu</b>	<b>N</b>	<b><math>\bar{X}</math></b>	<b>SS</b>	<b>SD</b>	<b>T</b>	<b>P</b>	<b>Cohen's d</b>
<b>Futbol Alan Bilgisi</b>	Evet	198	17,5	4,52	367	-5,08	0,001	-0.530
	Hayır	171	15,0	4,85				

Tablo 6 incelendiğinde, futbol oynama durumuna göre katılımcıların futbol alan bilgi düzeylerinin arasında istatistiki olarak fark olduğu [ $t(367) = -5,08$   $p=0,001$ ] tespit edilmiştir. Futbol oynamış olan katılımcıların futbol alan bilgi düzeylerinin ( $X=17,5\pm4,52$ ), futbol oynamayan katılımcılara ( $X=15,0\pm4,85$ ) göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Cohen's d ( $d=0,530$ ) sonucuna göre orta etki büyüklüğüne sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgulardan da katılımcıların futbol GAB yeterli ( %70 ve üzeri doğru yanıt) olmadığı görülmektedir.

Tablo 7

Öğretmenlerin hizmet yıllarına göre futbol alan bilgi düzeyleri kruskal wallis h testi sonuçları

<b>Boyutlar</b>	<b>Hizmet Yılı</b>	<b>n</b>	<b>Mean Rank</b>	<b>X<sup>2</sup></b>	<b>df</b>	<b>p</b>	<b>Games-Howell</b>
<b>Futbol Alan Bilgisi</b>	1-10 yıl (a)	137	89,19	9,743	2	,009	b>a
	11-20 yıl (b)	38	113,76				
	20 ve üstü (c)	18	121,03				

Tablo 7 değerlendirildiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet yıllarına göre Kruskal Wallis h testi sonuçlarında istatistiki olarak anlamlı fark (  $p=0,009$ ) olduğu belirlenmiştir. Hangi gruplar arasında fark olduğunun tespiti için yapılan post hoc testi

games-howell sonuçlarına göre 11-20 hizmet yılına sahip öğretmenler ile 1-10 hizmet yılına sahip öğretmenler arasında fark çıkmıştır.

Tablo 8

Katılımcıların antrenörlük deneyim durumuna göre futbol alan bilgi One Way Anova testi sonuçları

Boyut	Antrenörlük Deneyimi	N	X	SS	Anova			Tukey
					F	P	$\eta^2$	
Futbol Alan Bilgisi	Deneyimi	151	14,60	4,83	20,438	0,001	0,100	b>a c>a
	Olmayan (a)							
	1-5 Yıl (b)	140	17,17	4,35				
	5 yıl ve Üstü (c)	78	18,34	4,55				

Tablo 8 incelendiğinde, antrenörlük deneyim sürelerine göre one way anova sonuçlarına göre istatistiki olarak fark olduğu tespit edilmiştir (p=0.001). Farklılığın tespiti için yapılan tukey testi sonuçlarına göre, deneyimi olmayan katılımcıların hem 1-5 yıl deneyimi olanlar hem de 5 yıl ve üstü deneyimi olan katılımcılar ile arasında fark olduğu tespit edilmiştir. Ancak katılımcıların, futbol GAB tüm gruplarda ( %70 ve üzeri doğru yanıt) düşük düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 9

Katılımcıların üniversite dışında futbol eğitimi alma durumuna göre futbol alan bilgi düzeylerinin bağımsız örneklem t testi sonuçları

	Üniversite Dışı		N	$\bar{X}$	SS	SD	T	P	Cohen's d
	Futbol Eğitimi	Alma							
Futbol Alan Bilgisi	Evet		70	18,1	4,53	367	-3,40	0,001	-0,451
	Hayır		299	16,0	4,82				

Tablo 9 İncelendiğinde, üniversite dışı futbol eğitimi alma durumuna göre katılımcıların futbol alan bilgi düzeylerinin arasında istatistiki olarak fark olduğu [t(367) = -3,40, p=0,001] tespit edilmiştir. Futbol eğitimi almış olan katılımcıların futbol alan bilgi düzeylerinin ( $\bar{X}=18,1\pm 4,53$ ), futbol eğitimi almamış katılımcılara ( $\bar{X}=16,0\pm 4,82$ ) göre daha

yüksek olduğu tespit edilmiştir. Cohen's d (d=0,451) sonucuna göre orta etki büyüklüğüne sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca katılımcıların futbol GAB istenilen ( %70 ve üzeri doğru yanıt) düzeyin altında olduğu belirlenmiştir.

Tablo 10

Öğretmen adayları ve öğretmenlerin antrenör lisans düzeyine göre futbol alan bilgisi Kruskal Wallis H testi sonuçları

Boyutlar	Antrenör Lisans Düzeyi	n	Mean Rank	X <sup>2</sup>	df	p	Games-Howell
Futbol Alan Bilgisi	UEFA A TFF (a)	16	207,50				
	UEFA B (b)	15	292,87	17,143	2	,000	b>c
	Belgesi Olmayanlar (c)	338	179,15				

Tablo 10 incelendiğinde, katılımcıların antrenör lisans düzeyine göre Kruskal Wallis H testi sonuçlarına göre istatistiki olarak anlamlı fark (p=0,000) olduğu tespit edilmiştir. Hangi gruplar arasında fark olduğunun tespiti için yapılan post hoc testi games-howell sonuçlarına göre UEFA B belgesine sahip olanlar ile belgesi olmayanlar arasında fark olduğu tespit edilmiştir.

## BEŞİNCİ BÖLÜM

### TARTIŞMA

Bu araştırma, Beden Eğitimi Öğretmen adayları ve alanda görev yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin futbol GAB düzeyinin incelenmesi amacı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, BE öğretmen adayı ve BE öğretmenlerinin futbol genel alan bilgisinin yeterli düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Öğretmen adayları ve öğretmenlerin futbol GAB düzeylerinin arasında fark olduğu, öğretmenlerin futbol alan bilgi düzeylerinin ( $\bar{X}=17,6$ ) öğretmen adaylarına ( $\bar{X}=15,1$ ) göre yüksek olduğu tespit edilmiştir. Erkek katılımcıların futbol alan bilgi düzeylerinin ( $\bar{X}=17,4$ ) kadın katılımcılara ( $\bar{X}=15,2$ ) göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Futbol takımında oynama durumuna göre, katılımcıların futbol alan bilgi düzeyleri arasında da istatistiki olarak fark olduğu gözlenmiştir. Futbol oynamış olan katılımcıların futbol alan bilgi düzeylerinin ( $\bar{X}=17,5$ ) futbol oynamayan katılımcılara ( $\bar{X}=15,0$ ) göre daha yüksek olduğu tespit belirlenmiştir. Ayrıca beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet yıllarına göre de futbol GAB istatistiki olarak anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte katılımcıların antrenörlük deneyim sürelerine, üniversite dışında futbol eğitimi almış olma durumuna ve antrenör lisans düzeyine göre futbol alan bilgi düzeylerinde istatistiki olarak fark olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Bu araştırma bulguları BE öğretmen adayı ve BE öğretmenlerinin futbol GAB düzeyinin yeterli olmadığını (%70 ve üzeri doğru yanıt) göstermektedir. Konuya ilişkin yapılan araştırmalar kısıtlı olmakla birlikte ulaşılabilen literatürden ve araştırma bulgularımızdan, BE öğretmen adayı ve BE öğretmenlerin futbol GAB istenilen düzeyin altında olduğu gözlenmiştir.

Dervent, , Devrilmez, İnce ve Ward, (2018) on bir farklı yüksek öğrenim kurumunun öğrenim görülen beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünden iki yüz kırk bir öğrenci ile gerçekleştirdikleri Beden Eğitimi Öğretmenleri için Futbol GAB Testinin Güvenirlik ve Geçerliği çalışmasında, öğretmen adaylarının cevapladığı otuz sorudan oluşan Futbol genel alan bilgisi testinde doğru cevap sayısı ortalama değerinin 16.07 (%53.56) olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular, beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının Futbol GAB testinden beklenen başarı düzeyinin altında skor elde ettiklerini göstermektedir.

Serbes ve Cantaş (2019) Beden Eğitimi (BE) Öğretmenlerinin Futbol Genel Alan Bilgi Düzeylerini inceledikleri araştırmada yüz elli beş çalışan beden eğitimi öğretmenine



ulaşmışlardır. Araştırmada ortaya konan sonuçlara göre, Beden Eğitimi Öğretmenleri, ortalama ( $\bar{X}=17,81$ ) soruya doğru yanıt verdikleri tespit edilmiştir. Cinsiyete göre Erkek Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ortalama doğru yanıt sayılarının ( $\bar{X}=18,7$ ) kadın Beden Eğitimi Öğretmenlerinin ortalama doğru yanıt sayılarından ( $\bar{X}=16,60$ ) daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Futbol tecrübesi bulunan ( $\bar{X}=18,31$ ) öğretmenlerin, bulunmayanlara göre ( $\bar{X}=17,10$ ) futbol genel alan bilgi doğru yanıt sayıları arasında belirgin farklılıklar olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca, yüksek öğrenimi dışında futbol eğitimi alan BE öğretmenleri ( $\bar{X}=18,62$ ) ile almayan öğretmenlerin ( $\bar{X}=17,36$ ) futbol genel alan bilgisinde farklılık olmadığı görülmüştür. Öğretmenlerin, antrenörlük tecrübelerine göre ise futbol genel alan bilgisi skorlarında farklılık bulunmadığı bulgularına ulaşılmıştır. Sonuç olarak, Beden Eğitimi Öğretmenlerin Futbol Genel Alan Bilgi Düzeyinin beklenen düzeyden düşük olduğu, erkeklerin kadınlara oranla, daha fazla futbol genel alan bilgisine sahip olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin futbolda tecrübeli olması, üniversite dışında futbol eğitimi almış olması ve futbol antrenörlük tecrübelerinin bulunmasının futbol genel alan bilgilerinde etkili olmadığı neticesine varılmıştır.

Bozkurt (2020), yüksek lisans çalışmasında Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğrencilerin Cimnastik ve Futbol alan bilgisi gelişim düzeylerini incelemiştir. Çalışmaya, yetmiş sekiz beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencisi katkıda bulunmuştur. Bunların, otuz dokuzu 17 kadın ve 32 erkek olmak üzere 1. Sınıf ve otuz dokuzu 16 kadın ve 33 erkek olmak üzere 4. sınıfta öğrenim görmektedir. 1.sınıfta öğrenim gören öğrencilerin futbol ön test ortalamaları 3.49 ve yüzdelerik değeri %11.63, son test ortalamaları 15.56 ve yüzdelerik değeri % 51.87 olarak saptanmıştır. T-testi bulgularına göre ise 1.sınıfta öğrenim gören öğrencilerin futbol ön ve son test değerleri arasında anlamlı fark tespit edilmiştir. 4.sınıf öğrencilerinin ortalamaları 10.91 ve yüzdelerik değerleri ise % 36.37 olarak belirlenmiştir. Bu araştırma bulguları 1 ve 4 sınıf beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğrencilerinin futbol Genel Alan Bilgi düzeyinin beklenen %70 ve üzeri doğru yanıt ölçütünü sağlamadığını göstermektedir Bozkurt (2020). 1.sınıf beden eğitimi öğretmenliği öğrencilerinin jimnastik ön test ortalamaları 0.82 ve doğru yanıt yüzdesi % 4. 32 olarak belirlenirken, son test doğru yanıt ortalamaları 7.90 ve yüzdelerik oranı ise % 41.58 olarak tespit edilmiştir. T-test bulgularına göre ise birinci sınıf öğrencilerinin ön ve son test değerleri arasında anlamlı fark tespit. Elde edilen ön test son test bulguları katılımcıların jimnastik Genel Alan Bilgisi seviyelerinin yeterli olmadığını göstermektedir (% 41.58 <

%70 ve üzeri doğru yanıt). 4. sınıf öğrencilerinin jimnastik GAB ortalamaları 7.75 ve yüzdelik değerleri % 40.79 olarak rapor edilmiştir. Bu araştırma bulgularından jimnastik GAB beklenen düzeyinin (% 70 ve üzeri) altında olduğunu göstermektedir Bozkurt (2020). Aynı çalışmada 1 ve 4 sınıf öğrencilerinin jimnastik ve futbol ÖAB düzeyleri de araştırılmış ve her iki branşta da beden eğitimi öğretmen adaylarının ÖAB düzeylerinin beklen seviyenin altında olduğu rapor edilmiştir

Başka benzer bir çalışmada (Canlı, Taşkın, Karaçam ve Viran, 2021) Futbol GAB Düzeylerinin İncelenmesi: Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Değerlendirilmesi yapılmıştır. Araştırmaya 192 beden eğitimi öğretmeni gönüllü katılım sağlamıştır. Araştırmada kadın beden eğitimi öğretmenleri ortalama futbol GAB skorları 14.39, erkek BE öğretmenlerinin skorları ise ortalama 15.20 olarak bildirilmiştir. Çalışan kurum açısından beden eğitimi öğretmenlerin futbol GAB skorları Devlet okulu için ortalama 15.19, Özel okul için ortalama 14.23 olduğu belirlenmiştir. Eğitim düzeyi açısından ise beden eğitimi öğretmenlerin futbol GAB skorları lisans mezunları için ortalama 15.07 ve lisans üstü ortalama 14.94 olarak belirlenmiştir. Bu araştırma bulgularından beden eğitimi öğretmenlerinin futbol GAB beklenen (%70 doğru yanıt) skorlarının altında olduğu görülmektedir. Ayrıca çalışmada katılımcıların devlet ve özel okulda çalışıyor olma hallerine göre futbol GAB düzeyleri karşılaştırılmış, anlamlı bir farklılığa ulaşılmamıştır. Yaş aralığı düzeylerine göre, futbol GAB düzeylerinin karşılaştırılmasında ise anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Bu farklılığın özellikle yaş aralığı 22-27 olan gruptan kaynaklandığı rapor edilmiştir. Çalışma statülerine göre BE öğretmenlerin futbol bilgi düzeylerinde de anlamlı bir fark tespit edilmiş bu farkın kadrolu grup ile diğer gruplar arasında olduğu görülmüştür. Cinsiyet açısından ise futbol bilgi düzeylerinin karşılaştırılmasında anlamlı bir farklılık olmadığı gözlenmiştir.

Son olarak, çalışmada yer alan kişilerin devlet ya da özel okulda çalışmakta olmasının futbol branş alan bilgisi yönünden anlamlı bir fark oluşturmadığı, yaş düzeyi bakımından futbol branş alan bilgisinin en genç yaş grubunun bilgi düzeyinin diğer daha büyük yaş gruplarına oranla az olduğu, çalışma durumları açısından ise devlet okulunda çalışan grubun futbol alan bilgi düzeyi, ücretli ve sözleşmeli gruptan daha yüksek olduğu, cinsiyet farklılığının futbol alan bilgisinde herhangi bir etkisi olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Çin'de 384 beden eğitimi öğretmeni ile yapılan bir çalışmada futbol ÖAB

düzeyleri araştırılmış. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin %78,2'nin düşük ÖAB düzeyine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır (He ve ark.,2017).

Bu araştırma sonuçları (Dervent, Devrilmez, İnce ve Ward, 2018; Serbes ve Cantaş 2019; Bozkurt, 2020; Canlı, Taşkın, Karaçam ve Viran, 2021) araştırmada elde edilen sonuçlarla benzerdir. Öğretmen adayları ve Beden eğitimi öğretmenlerinin futbol genel alan bilgisinin istenilen düzeyin altında olması, öncelikle beden eğitimi lisans programında yer alan futbol ders içeriğinin amaca uygun gerçekleştirilmemiş olması ile ilgili olabilir. Lisans düzeyinde alınan futbol dersinin öğretmen adayları ve öğretmenlerin futbol GAB ni istenilen düzeyde etkilemiş olabileceği göz ardı edilmemeli. Özellikle yeni lisans BE programında Takım sporları seçmeli olduğu düşünüldüğünde, bu programdan mezun olanlar hiç futbol dersi almadan mezun olabilmekte. BE öğretmenlerin, öğretmen adaylarına göre daha fazla soruyu doğru yanıtlamış olmaları öğretmenlik deneyimleri ve tecrübelerinden kaynaklı olması olasıdır. Nitekim daha yüksek deneyime sahip BE öğretmenlerin daha düşük deneyime sahip olanlara göre futbol GAB daha yüksek tespit edilmiştir. Ayrıca 5 yıl ve üzeri deneyime sahip BE öğretmenlerin mezun oldukları lisans programında Basketbol, Hentbol, Futbol ve Voleybol alan dersleri zorunlu olması (Namlı,2018) futbol alan bilgilerine olumlu yansımıştır.

Erkek katılımcıların futbol GAB, kadınlara göre daha yüksek belirlenmiş olması, erkeklerin futbola olan ilgisi ve toplumsal bakış (Harris, 2005; Pfister, 2015; Öztürk ve Koca,2015; Bozlu,2018) açısı ile ilgili olabileceği göz ardı edilmemeli. Her ne kadar son yıllarda dünyada olduğu gibi ülkemizde de kadın futbolu popüleritesi artmış olsa ve kabul görse de, hala futbol daha çok erkeklerin oynadığı ve ilgi duyduğu bir oyun olduğu gerçektir (Bozlu,2018; Yapar,2020). Katılımcıların futbol takımında oynamış olmaları futbol oyun kurallarını daha iyi öğrenmelerini sağlamıştır. Bunun yanı sıra katılımcıların üniversite dışında futbol eğitimi almış olmaları, antrenörlük deneyim durumu ve antrenör lisans düzeyine göre GAB, bu deneyimleri yaşamayanlara göre daha yüksek olması futbol oyun tecrübesi, antrenörlük eğitiminden ve bu süreçlerde elde edilen bilgi ve deneyimlerden kaynaklı olabileceği söylenebilir. Özellikle çeşitli kurslarda edinilen bilgiler futbol GAB olumlu etkilemiştir. Konu ile ilgili farklı branşlarda yapılan çalışmalar da mevcuttur ve benzer sonuçları rapor etmektedir.

Devrilmez., Çabıtçı, Uyar, Çiy, Bozkurt, Dervent, (2019) voleybol dersini yeni tamamlamış beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin voleybol alan bilgisi seviyesini incelemişlerdir. 38 beden eğitimi ve spor öğretmeni adayının katıldığı bir çalışma gerçekleştirilmiştir.. Araştırmada elde edilen bulgulara göre araştırmaya katılan kişilerin genel alan bilgisi istenen seviyeye ulaşırken (% 75 ve üzeri), özelleşmiş alan bilgisi değerleri beklenen seviyenin (3.0 ve üzeri) oldukça altında bulunmuştur.

Sonuç olarak, genel alan bilgisi odaklı bir ders sonrası öğretmen adaylarının genel alan bilgisi düzeylerinde artış olduğu belirlenmiştir.

Devrilmez (2016), doktora çalışmasında beden eğitimi öğretmen adaylarının badminton branşında GAB ve ÖAB düzeyleri araştırmış ve katılımcıların dersi henüz tamamlamış olmalarına rağmen her iki alanda da düşük skorlar elde ettiklerini rapor etmiştir. Bu araştırmada öğretmen adayları, GAB testinde alınabilecek en yüksek puan 133 olmasına rağmen kurallar alt boyutunda ortalama 30.03, teknik-taktik alt boyutunda ise ortalama 34.96 puan elde etmişlerdir. ÖAB testinden alınabilecek en yüksek puan 34 iken katılımcılar öğrenci hataları alt boyutunda ortalama 6.24, öğretim tasarımı ve sunumu alt boyutunda ortalama 2.14 puan elde etmişlerdir.

Miller ve Housner (1998) beden eğitimi öğretmenlerinin, beden eğitimi öğretmen adaylarının ve beden eğitimi ve egzersiz fizyolojisi alanında yüksek lisans yapan öğrencilerin sağlıkla ilgili fiziksel uygunluk bilgisini çoktan seçmeli 40 sorudan oluşan GAB testi ile araştırmıştır. Öğretmen ve öğretmen adaylarının ortalama doğru cevap sayısının %66'nın altında olduğunu bildirmişlerdir. Castelli ve Williams (2007), Beden eğitimi öğretmenlerinin GAB düzeyleri üzerine yaptığı çalışmada öğretmenlerin ders verdikleri lise birinci sınıf öğrencilerinden beklenen öğrenme düzeyine dahi ulaşamadıklarını rapor etmişlerdir. Santiago ve diğ. (2009) yaptıkları çalışmada beden eğitimi öğretmen adayları ve öğretmenlerinin sağlıkla ilgili fiziksel uygunluk bilgilerini değerlendirmişler. Araştırma sonucunda, öğretmen adayları soruların ortalama % 54.8'ini doğru cevaplarken öğretmenler ortalama %57.5'ni doğru cevapladıklarını belirlemişlerdir. İnce ve Hünük (2013) ülkemizde yaptıkları 79 deneyimli beden eğitimi öğretmeni ile başka bir araştırmada, Tamamı 24 sorudan ibaret olan sağlıkla alakalı fiziksel uygunluk testini kullanmışlar ve teste katılan öğretmenlerin ortalama 9.7 soruya doğru cevap verdiğini bildirmişlerdir. Yapılan bu

araştırmalar (Miller ve Housner,1998; Castelli ve Williams, 2007; Santiago ve diğ.,2009; İnce ve Hünük, 2013) öğretmen adaylarının ve beden eğitimi öğretmenlerinin sağlıkla alakalı fiziksel uygunluk bilgi seviyelerinin beklenenden düşük olduğunu ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak BE öğretmen adaylarının futbol GAB düşük olarak tespit edilmiş olması, sonraki süreçleri olumsuz etkilemesi olasıdır, benzer şekilde BE öğretmenlerin de futbol GAB istenilen seviyenin altında olması beden eğitimi dersini ve derse katılan öğrencilerin ders kazanımlarını olumsuz etkilemesi beklenebilir.



## ALTINCI BÖLÜM

### SONUÇ VE ÖNERİLER

#### 6. 1. Sonuçlar

1. BE öğretmen adaylarının futbol GAB yeterli olmadığı belirlenmiştir.
2. Alanda çalışan beden eğitimi öğretmenlerinin futbol GAB yeterli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
3. Erkek öğretmen adayları ve BE öğretmenlerinin futbol GAB kadın öğretmen adayları ve öğretmenlerine göre daha yüksektir. Ulaşılan doğru yanıt skorları katılımcı futbol GAB yeterli olmadığını göstermektedir.
4. Öğretmenlerin futbol GAB ortalama doğru skorları öğretmen adayları doğru skorlarına göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
5. Kıdem yılı daha yüksek BE öğretmenlerinin futbol GAB doğru skorlarının da daha yüksek olduğu belirlenmiştir.
6. Futbol oynamış olma durumu futbol GAB etkili olduğu belirlenmiştir.
7. Üniversite dışında futbol eğitimi alma durumu, katılımcıların futbol GAB etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
8. Futbol antrenörlük deneyimi olan katılımcıların futbol GAB düzeyi, antrenörlük deneyimi olmayanlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır.
9. UEFA B antrenörlük lisansına sahip katılımcıların futbol GAB olmayanlara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

## **6.2. Öneriler**

### **6.2.1. Beden eğitimi öğretmen adayı ve öğretmenleri için öneriler**

1. Kurum içi kurslarla BE öğretmen adaylarının futbol GAB mezun olmadan beklenen seviyeye çekilmeli.
2. BE öğretmenlere yönelik futbol GAB geliştirici kurum içi kurslar düzenlenebilir.
3. Lisans programında yer alan futbol ders içeriği gözden geçirilmeli
4. Lisans eğitiminde okutulan futbol ders içeriği gerekli GAB sağlayacak nitelikte verilmeli.

### **6.2.2. Araştırmacılar için öneriler**

1. Araştırma Türkiye'nin farklı coğrafi bölgelerinde yer alan üniversitelerin BE öğrencileri ile gerçekleştirilebilir.
2. Sınıf seviyelerine göre BE öğretmen adaylarının futbol GAB araştırılabilir.
3. Diğer spor branşlarına yönelik BE öğretmen adayı ve öğretmenlerinin GAB ve ÖAB'leri araştırılabilir.

## KAYNAKÇA

- Bal, M. S. ve Karademir, N. (2013). "Sosyal bilgiler öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi (TPAB) konusunda öz-değerlendirme seviyelerinin belirlenmesi". *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 15-32.
- Bauman T., 2011, Proces kształcenia w uniwersytecie w perspektywie potrzeb nauczycieli akademickich i oczekiwań studentów. Raport z badań, Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.
- Bozkurt, K. (2020). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Öğrencilerinin Futbol Ve Cimnastik Alan Bilgisi Gelişim Düzeylerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Karaman.
- Bozlu, B. (2018) Türkiye’de kadın futbolcular: Kadın Ve Erkek Futbolcuların Karşılaştırmalı İlişkisel Analizi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Ana Bilim Dalı, Antalya.
- Bucher, A. C. (1979). *Foundations of Physical Education*. Saint Louis: The C.V. Mosby Company, USA.
- Canlı, U., Taşkın, C., Karaçam, A. ve Viran, S. (2021). "Futbol genel alan bilgisi düzeylerinin incelenmesi: Beden eğitimi öğretmenlerinin değerlendirilmesi". *Avrasya Spor Bilimleri ve Eğitim Dergisi*, 3 (1), 40-50.
- Castelli D. ve Williams L. (2007). "Health-related fitness and physical education teachers' content knowledge". *Journal of Teaching in Physical Education*, 26, 3-19.
- Cohen J. (1988). *Statistical Power Analysis For The Behavioral Sciences*, Second Edition. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Çelikten, M., Şanal, M. ve Yeni, Y. (2005). "Öğretmenlik mesleği ve özellikleri". *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207-237.



- Demirhan G. (2003). "Dünyada beden eğitimi öğretmeni yetiştirme". *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 300, 13-22.
- Demirhan G. (2013). "Beden eğitimi öğretmeni olmak". 8. *Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Kongresi*. Mersin: Mersin Üniversitesi.
- Demirhan, G. (2002a). "Çağdaş Beden Eğitimi Öğretmeni". 7. *Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi*, 27-29 Ekim. Antalya.
- Demirhan, G. (2002b). "Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak". *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 288, 7-13.
- Denga, V. B. (2001). *Curriculum and Instruction for Near and Distance Learners*. Rainbow Royale Publishers: Kano.
- Dervent, F., Devrilmez, E., İnce, M. ve Ward, P. (2018). "Beden eğitimi öğretmenleri için futbol genel alan bilgisi bilgi testinin güvenilirlik ve geçerliği". *Spor Bilimleri Dergisi* 29, 39-52
- Devrilmez E. (2016). Impact of Badminton Course Designed For Common And Specialized Content Knowledge of Prospective Teachers. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Devrilmez, E., Çabıtcı, M., Uyar H. İ., Çiy, D., Bozkurt, K. ve Dervent F. (2019). "14 haftalık voleybol dersinin beden eğitimi öğretmen adaylarının alan bilgisine etkisi." *Beden Eğitimi ve Spor Araştırmaları Dergisi*, 11 (1), 51-59.
- Erden, M. (2005). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Epsilon Yayınları: İstanbul.
- George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update (10a ed.) Boston: Pearson.

- Gökçe, E. (2003). "İlköğretim sınıf öğretmenlerinin yeterlikleri". *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 299, 36-48.
- Graham, S. (2008). Effective writing instruction for all students. *Renaissance learning*.  
<https://doc.renlearn.com/KMNet/R004250923GJCF33.pdf> [Erişim tarihi: 04.03.2021]
- Grossman, P. L. (1990). *The Making of A Teacher: Teacher Knowledge and Teacher Education*. Teacher College Press: NewYork.
- Guskey, T. R. ve Passaro, P. D. (1994). "Teacher efficacy: A study of construct dimensions". *American Educational Research Journal*, 31, 627-643.
- Hastie, P. A. ve Vlaisavljevic, N. (1999). "The relationship between subject-matter expertise and accountability in instructional tasks". *Journal of Teaching in Physical Education*, 19, 22-33.
- Harris, J. (2005). "The image problem in women's football". *Journal of Sport and Social Issues*, 29, 184-198.
- Heikinaro-Johansson, P. (2005). "Liikunnanopettajakoulutus tunnistaa huomisen haasteet". *Liikunta ja Tiede*, 42 (3), 5-9.
- Iserbyt, P., Ward, P. ve Martens, J. (2016). "The influence of content knowledge on teaching and learning in traditional and sport education contexts: An exploratory study". *Physical Education and Sport Pedagogy*, 21(5), 539- 556.
- İnce M. L. ve Hünük D. (2013). "Experienced physical education teachers' health-related fitness knowledge level and knowledge internalization processes". *Education and Science*, 38 (168), 304-317.
- Johnson, B. ve Christensen, L. (2014). *Eğitim Araştırmaları: Nicel, Nitel ve Karma Yaklaşımlar*. (Çev. Ed. S. B. Demir). Eğiten Kitap: Ankara.

Kant, I. (2018). *Eğitim Üzerine* (A. Aydoğan, Çev.). İstanbul: Say Yayınları.

Karaküçük S. (1991). *Beden Eğitimi öğretmenlerinin faaliyet alanları*. Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Yayınları: Ankara.

Koç, M. (2005). Ortaöğretim Okullarında Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Öğretim Yöntemlerini Kullanma Durumları ve Karşılaştıkları Sorunlar. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

Laakso, L. (2007). Johdatus liikuntapedagogiikkaan ja liikuntakasvatukseen. Teoksessa: T. Huovinen & L. Kytökorpi (Toim) Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan. Jyväskylä: WSOY, 16-24.

Lumpkin, A. (1990, December). "Physical education activities program". *The Chronicle of Physical Education in Higher Education*, 2 (1), 10-15.

MEB. (2004). "Temel Eğitime Destek Programı "Öğretmen Eğitimi Bileşeni". *İlköğretim Okulu Beden Eğitimi Öğretmenliği Yeterlik Taslağı*". Obesid: Ankara.

MEB. (2017). "Öğretmenlik Mesleği, Genel Yeterlikleri". Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü: Ankara.

MEB. (2000). "Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Ders İçi ve Ders Dışı Çalışmaları Rehberi". Milli Eğitim Basımevi: Ankara

MEB. (2020) 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu. Madde 43.

<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf> Erişim tarihi: 08.12.2021

Miller M. G. ve Housner L. (1998). "A survey of health related physical fitness knowledge among preservice and inservice educators". *Physical Educator*, 55 (4), 176.

MEB. (2006). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Namlı, K. A. (2018) Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Lisans Programının Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Nebiöglü D. J. (2004). *Beden Eğitimi Dersi Genel Esasları Planlaması*. Alp Yayınları: Ankara

Obi, T. E. C. (2008). *The School Environment and the Child School of Education*. National Open University of Nigeria. <https://www.coursehero.com/file/65999214/ECE-422-THE-SCHOOL-ENVIRONMENT-AND-THE-CHILD-Teacherco-ke-pdf/> Date: 05.12.2020

OECD. (2005). *“Teachers Matter: Attracting, Developing, and Retaining Effective Teachers”*. OECD Publishing: Paris.

Onursal, A. M. (2009). Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Modern Eğitimde, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Etkililiği, İletişimi Ve Öğretim Yaklaşımlarının İncelenmesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Sporda Psiko-Sosyal Alanlar Anabilim Dalı, İzmir.

Orlando, M. (2013). Nine Characteristics of a Great Teacher. Faculty Focus: Higher Ed. Teaching Strategies from Magna Publications. Retrieved on August 27, 2016. <http://www.facultyfocus.com/articles/philosophyof-teaching/nine-characteristics-of-a-great-teacher>.

Özden, Y. (2005). *“Öğrenme ve Öğretme”*. Ankara: PegemA Yayıncılık.

Öztürk, B. (2020). Sınıf Öğretmeni Adaylarına Yönelik Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlik Algısı Ölçeğinin Geliştirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı İlköğretim Programı, Ankara.

- Öztürk, P. ve Koca, C. (2015). “Futbolun “ötekisi” kadınlar Fotoğrafın “ötekisi” fotoromanı yazıyor. Moment dergi”. Hacettepe Üniversitesi İletişim Fakültesi Kültürel Çalışmalar Dergisi, 2 (2), 157-183. DOI: <https://doi.org/10.17572/mj2015.2.157183>.
- Pfister, G. (2015). Assessing the sociology of sport: On women and football. *International Review for the Sociology of Sport*, 50 (4-5) 563–569. DOI: 10.1177/1012690214566646.
- Pehlivan, Z. (1998). “Nitelikli Beden eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme”. *I. Spor Kongresi Bildirileri*, 16-18 Mart. Erzurum.
- Rink, J. (1998). *Teaching Physical Education for Learning* 3rd edition. Boston: McGraw-Hill.
- Rovegno, I. (1993). “The development of curricular knowledge: A case of problematic pedagogical content knowledge during advanced knowledge acquisition”. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 64, 56-68.
- Santiago JA, Morales J, Disch JG. (2009). “Physical activity and health-related fitness knowledge of physical education teachers”. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 80 (1), 395.
- Seferoğlu S. S. (2001). “Sınıf öğretmenlerinin kendi mesleki gelişimleri ile görüşleri, beklentileri ve önerileri”. *Milli Eğitim Dergisi*, 149, 12-14.
- Seferoğlu, S. S. (2004). “Öğretmen adaylarının öğretmen yeterlilikleri açısından kendilerini değerlendirmeleri”. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 131-140.
- Serbes, Ş. ve Cantaş, M. (2019). “Beden eğitimi öğretmeni genel alan bilgi düzeylerini incelenmesi”. *Trakya Üniversiteler Birliği, 3.Uluslararası Sağlık Bilimleri Kongresi*, 24-26 Ekim, Çanakkale.

- Shaughnessy, M. F. (2004). "An Interview with anita woolfolk: The educational psychology of teacher efficacy". *Educational Psychology Review*, 16 (2).
- Shulman, L. S. (1987). "Knowledge and teaching: Foundations of the new reform". *Harvard Educational Review*, 57, 1-22.
- Shulman, L.S. (1986). Paradigms and research programs in the study of teaching: A contemporary perspective. In M. C. Wittrock (Ed.), *Handbook of Research on Teaching* (3. Baskı., s. 3-36). New York: Macmillan.
- Siedentop, D., Mand, C., & Taggard, A. (1986). "Physical Education Teaching and Curriculum Strategies for Grades 5-12". Mountain View: Mayfield Publishing Company.
- Siedentop, D. (2002). "Content knowledge for physical education". *Journal of Teaching in Physical Education*, 21, 368-377.
- Sinelnikov, O. A. Kim, I., Ward, P., Curtner-Smith, M. ve Li, W. (2016). "Changing beginning teachers' content knowledge and its effects on student learning". *Physical Education and Sport Pedagogy*, 21 (4), 425-440.
- Sönmez, V. (2000). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Anı yayıncılık: Ankara.
- Stroot, S. A. ve Ko, B. (2006). Induction of beginning physical educators into the school setting In D. Kirk, D. Macdonald, and M. O'Sullivan (Eds.), *The Handbook of Physical Education*. s. 425-448. Berkeley: Sage
- Şirinkan, A. (2007). "Ortaöğretimde öğrencilerinin beden eğitimi ve spor öğretmeni ile olan iletişimleri hakkındaki görüşleri (Erzurum ili örneği)". *Atatürk Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3 (9).
- Tamer, K. ve Pulus, A. (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Kozan Ofset.

- Tamer, K. ve Pulur, A. (2001) *Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri*. Kozan Ofset Yayıncılık: Ankara.
- TED. (2009) Öğretmenlik Mesleği Yeterlikleri. [https://www.ted.org.tr/wp-content/uploads/2019/04/Ogretmen\\_Yeterlik\\_Kitap\\_Ozet\\_rapor.pdf](https://www.ted.org.tr/wp-content/uploads/2019/04/Ogretmen_Yeterlik_Kitap_Ozet_rapor.pdf) Erişim Tarihi: 01.11.2021.
- Toraman, Ç. (2019). “Effective Teacher Characteristics”. *Asya Öğretim Dergisi*, 7 (1), 1-14.
- Ünlü, H. ve Aydos, L. (2010). “Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yeterlilikleri Üzerine Bir Derleme”, *Millî Eğitim*, 40 (187), 186-192.
- Ünlü, H., Sünbül, M. ve Aydos, L. (2008). “Beden eğitimi öğretmenleri yeterlik ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması”. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9 (2).
- Ward, P. (2009). Content matters: Knowledge that alters teaching. L. Housner, M. Metzler, P.Schempp and T. Templin, In *Historic Traditions and Future Directions of Research on Teaching and Teacher Education in Physical Education* (pp. 345-356) Morgantown WV. Fitness Information Technology.
- Ward, P., Kim, I., Ko, B. ve Li, W. (2014).” Effects of improving teachers’ content knowledge on teaching and student learning in physical education”. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 86, 130-139. DOI:10.1080/02701367.2014.987908
- Ward, P., Kim, I., Ko, B., & Li, W. (2015). “Effects of improving teachers' content knowledge on teaching and student learning in physical education”. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 86 (2), 130-139.
- Woolfolk, A. (2004). *Educational Psychology*, 9th edn., Allyn & Bacon, Boston, MA.

Wuest, D. A. ve Bucher, C. A. (1999). *Historical foundations of physical education and sport*. D. A. Wuest & C. A. Bucher, In Foundations of Physical Education, Exercise Science and Sport. McGraw-Hill College.

Yapar, A., Eker, D. ve Akıncı, Y. (2020). Kadın futbol oyuncularının spordan aldıkları zevk kaynaklarının spor ortamı ve deneyim açısından incelenmesi. *18. Spor Bilimleri Kongresi* (07-09 Kasım 2020).

Zacheus., T. (2008) Luonnonmukaisesta arkiliikunnasta liikunnan eriytymiseen. Suomalaiset liikuntasukupolvet ja liikuntakulttuurin muutos. Turun yliopiston julkaisuja, Turku.

[https://www.researchgate.net/publication/329170624\\_Luonnonmukaisesta\\_arkiliikunnasta\\_liikunnan\\_eriytymiseen\\_Suomalaiset\\_liikuntasukupolvet\\_ja\\_liikuntakulttuurin\\_muutos](https://www.researchgate.net/publication/329170624_Luonnonmukaisesta_arkiliikunnasta_liikunnan_eriytymiseen_Suomalaiset_liikuntasukupolvet_ja_liikuntakulttuurin_muutos). Date: 02.10.2021

Zango, H. U., Kwalli M. S. ve Danlami, A. (2010). The characteristics of a good teacher and how to become one. *Chemsearch Journal* 1 (1), 48-51.



## EKLER

### EK 1

## ETİK KURUL RAPORU



T.C.  
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ  
BİLİMSEL ARAŞTIRMA ETİK KURULU  
PROJE/ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME SONUÇ RAPORU

Toplantı Tarihi	02.11.2020
Toplantı Sayısı	04
Başvuru Protokol Numarası	2020/102
Başvuru Tarihi	09.10.2020
Proje/Araştırma Başlığı	Bedensel Eğitimi Öğretmen Adayı Öğretmenlerinin Futbol Alan Bilgi Düzeyi
Proje/Araştırma Yürütücüsü	Rıdvan KAŞDEMİR
Karar	Bilimsel Araştırma Etik Kurallarına uygundur.
Açıklamalar	-